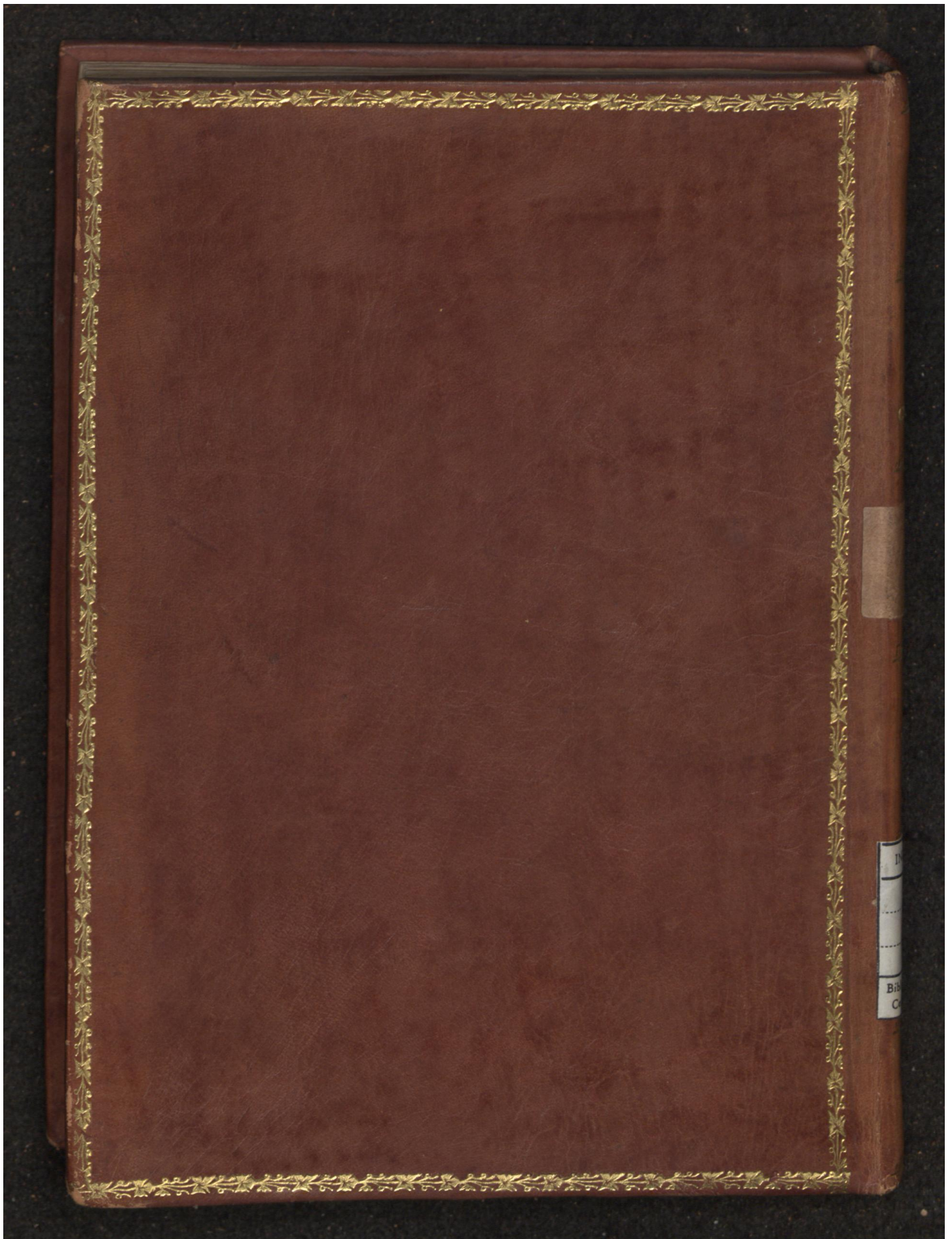

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.44

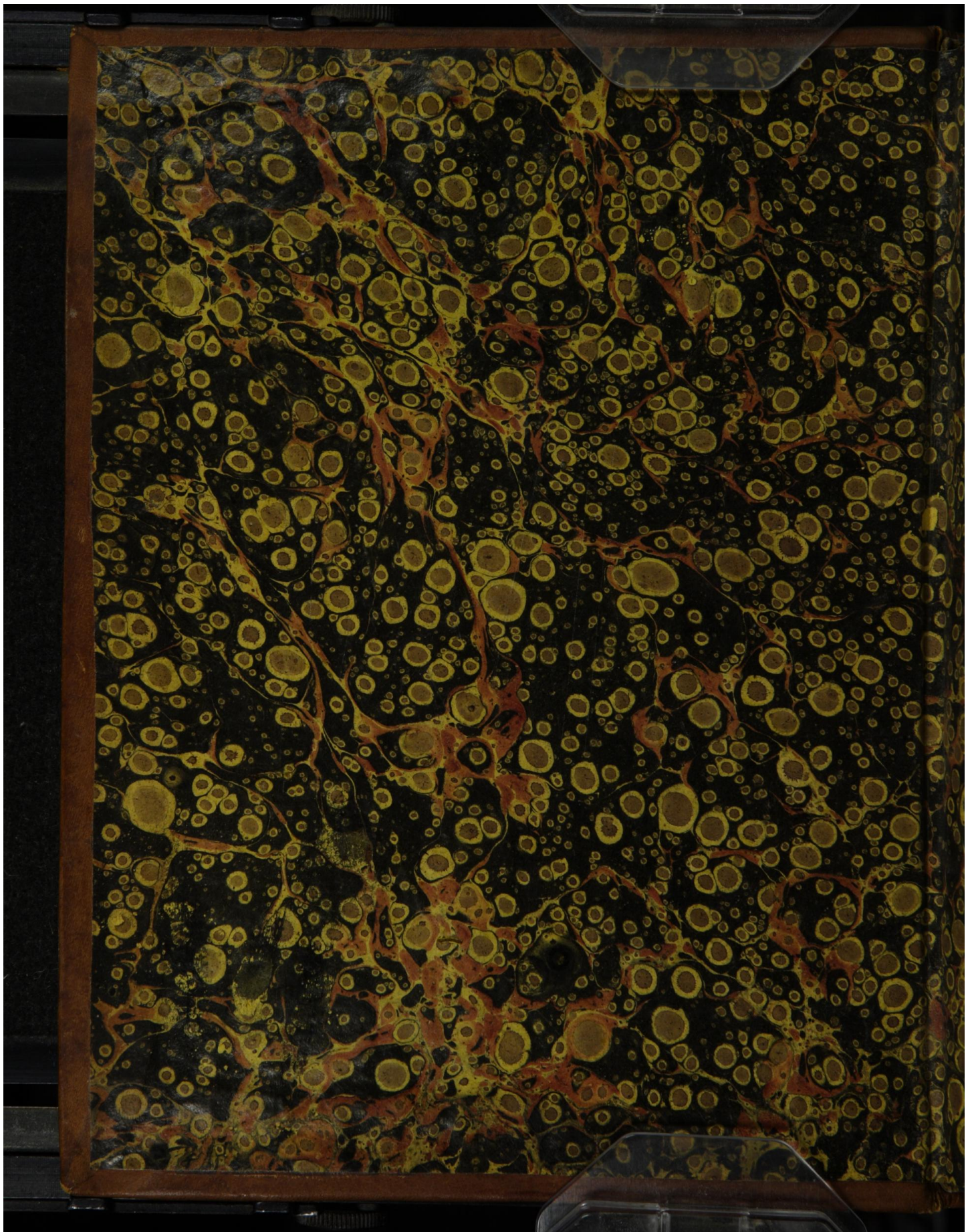
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.44

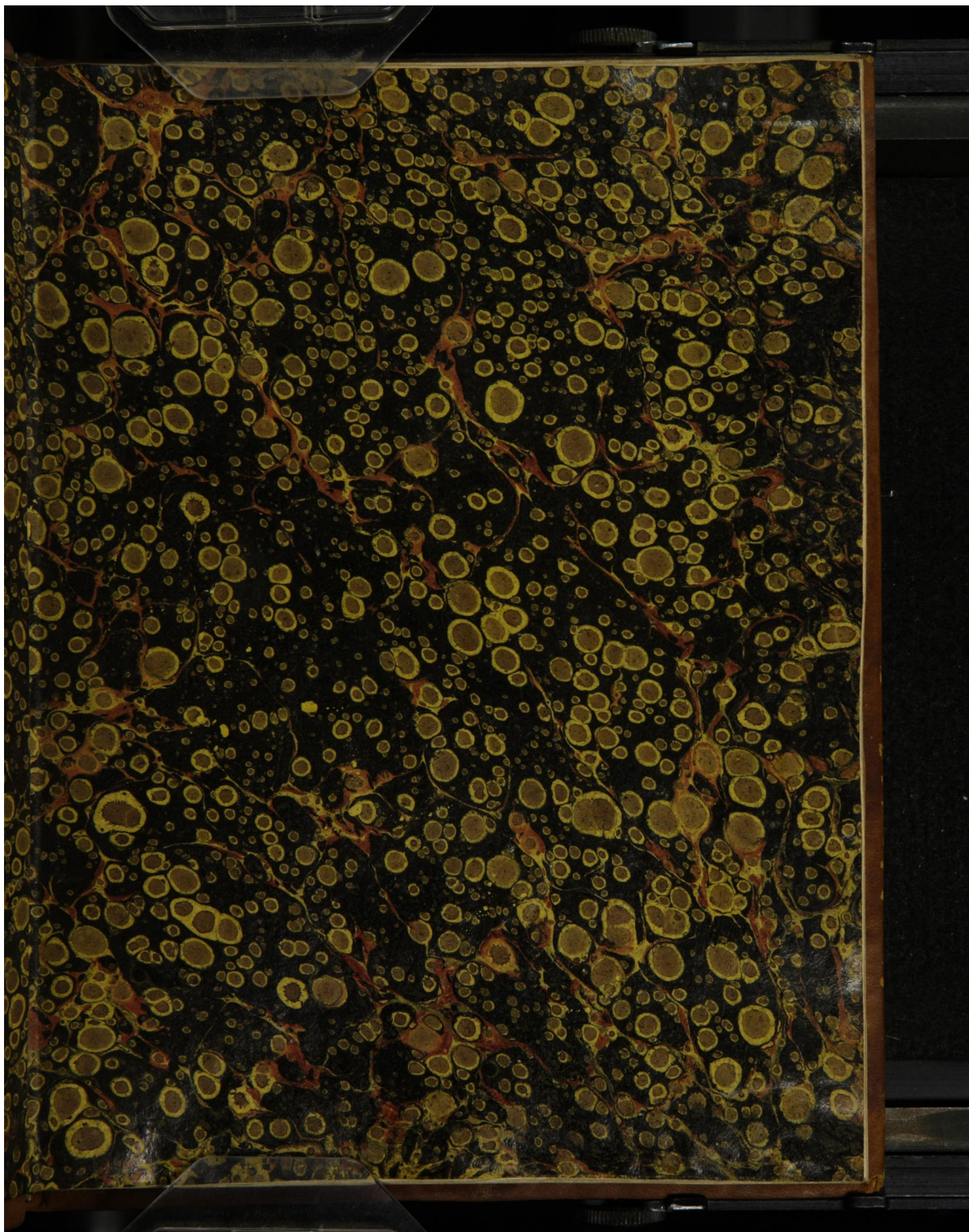

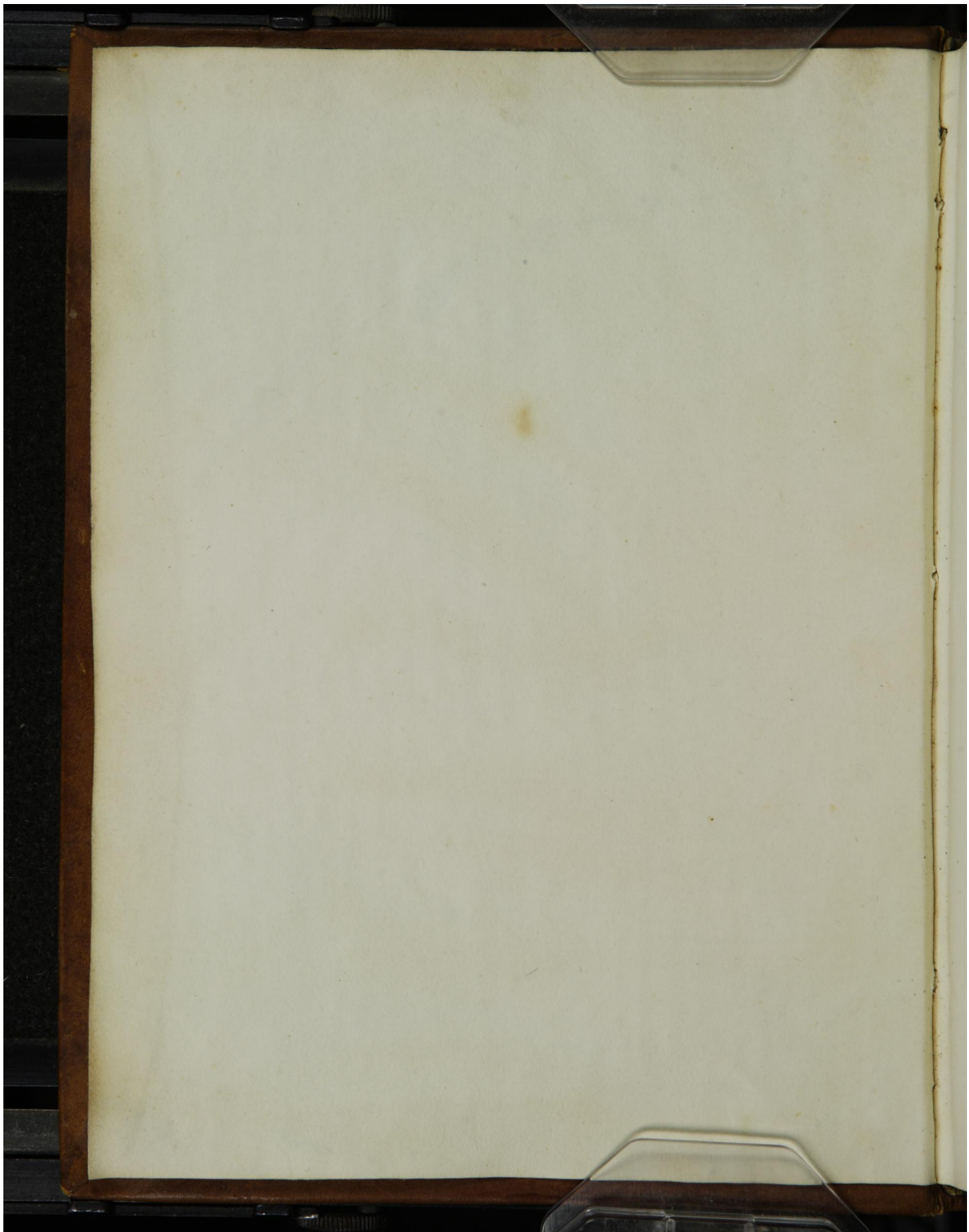
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.44

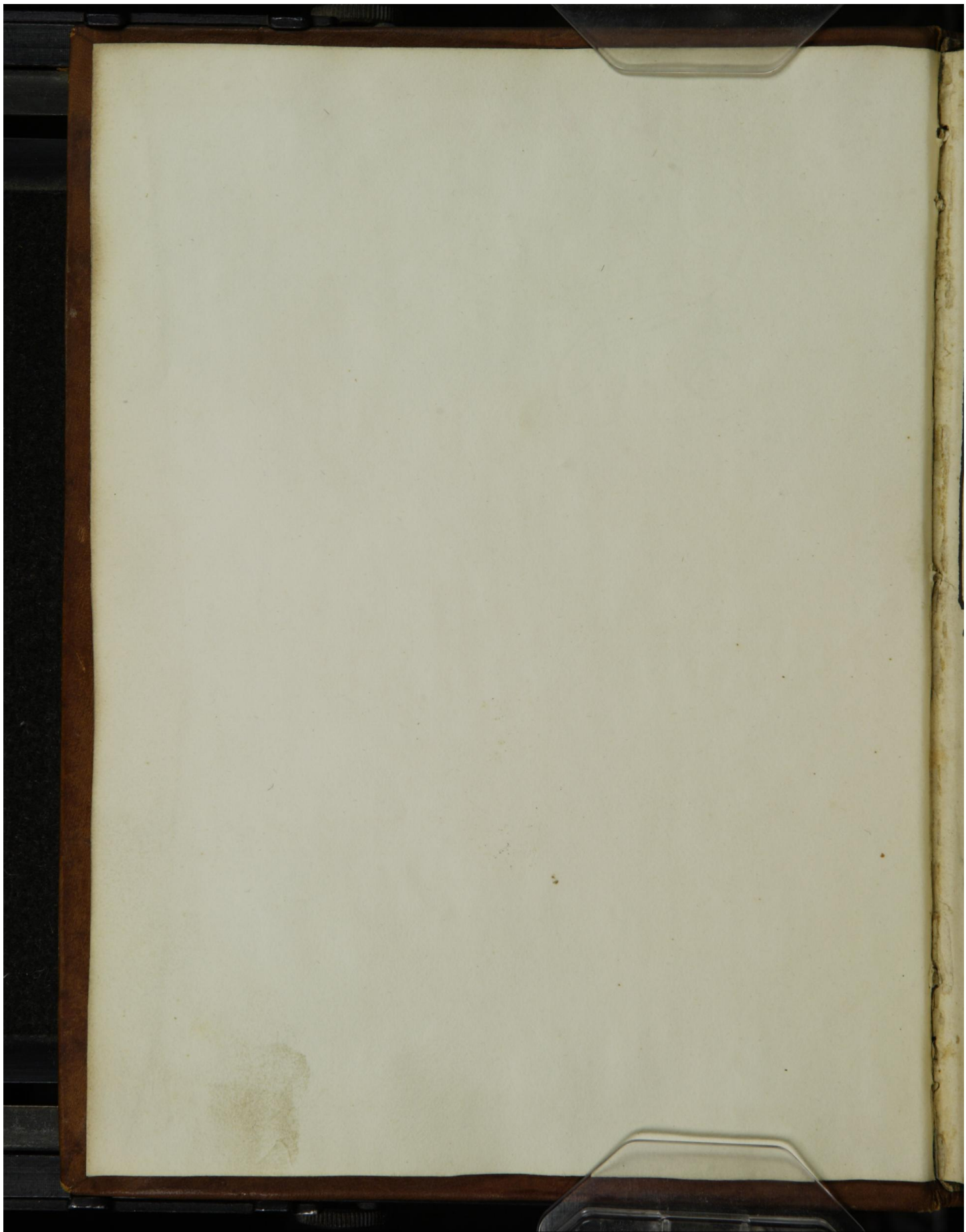
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.44

L. 6. 44

APICIUS IN REQVOQVINARIA.

Ad Magnificum Ioannem Mollum Ducalē Secre-
tarium Antonii Mottæ Mediolanē. Epistola.

Hoc tibi magnifice vir: ac nobiliū eruditissime. C.
Apicii conditum *proprietate* aliis postpositis iscri-
bere volui: non q̄ scierim te similibus: quibus auctor
gulæ irritamentis oblectari. Id factum est ob tuam in
me singularem humanitatem: romanamq; prætecta-
tæ maiestatis indolem in tuorum filiorum propagine
conspēctam: Vnde te nouis: & rarīs antiquorū monu-
mentis detineri animaduerti: Notū est enim te ex eo-
rum esse numero: cui natura sit paucis: ac minimis cō-
tenta: & cuius ex moribus: ac viuēdi norma bonæ ac
beatæ vitæ speculum ex omni parte sūmatur: Quo fit
vt Illustrissimus ac excellentissimus Dux Ludouicus
Sfor. Anglus maximum rerum pondus humeris tuis
imponere nō dubitarit. Quare si tibi viro optimo: & i-
ter celebres viros eminentissimo: quē Pliniana histo-
ria nepotum omnium altissimum gurgitē: & ad oēm
luxum maius ingenium appellat: alioquin eruditissi-
mū: inscripsero: Id nec mihi vicio: nec tibi attribuēdū
esse arbitror. De quo maxie crebra sit mētio: apud
luculentissimos scriptores: necnon celeberrimos poe-
tas: Spartianus: Aelium verum qui primus tantū Cæ-
saris nomen accepit: adoptione Adriani familiæ prin-
cipum adscitus: Ouidiū: atq; Apicii libros amorum i

lecto semper habuisse scribit: Epigrammatarius poeta
ditissimum & gulosissimum fuisse ostendit: cuius exi-
tum facetissime explicat.

Dederas: Apici bis tricies ventri
Sed adhuc supererat centies tibi laxum
Hoc tu grauatus ne famem & sitim ferres
Summa venenum potione duxisti
Nil est Apici tibi gulosius factum.

Satyrographus pariter commemorat. In principio. xi.
satyræ: Seneca in epistolis dicit Claruisse sub Tyberio
Cæsare: cuius hæc sunt verba Tyberius Cæsar missum
sibi cum in Macellum deferri & veniri iussisset: Amici
inquit omnia me fallunt: nisi istum mullum: aut Api-
cius emerit: aut. P. Octavius: ultra spem illi coniectura
processit: licitati sunt: vicit Octavius & ingentem con-
secutus est inter eos gloriam: cum quinque sestertiis emis-
set piscem: quem Cæsar vendiderat: nec Apicius eme-
rat: Idem in vita beata ad galionem sed melius in con-
solatione ad Albinam. Apicius inquit nostra memo-
ria vixit: qui in ea vrbe ex qua aliquando philosophi
corruptores iuventutis abire iussi sunt: scientiam po-
puli professus disciplina sua seculum infecit: Cum. n.
sestertium milies in culinam congestisset: cum tot co-
giaria principum: & ingens capitolii vectigal singulis
comestationibus habuisset: ære alieno oppressus rationes
suas tunc primum coactus inspexit: superfuturum sibi

sestertium centies cōputauit: & velut in vltima famæ
victurus: in sestertio centies si vixisset veneno vitam fi
niuit: in perpetuum posteritatis exemplum: Accipies
igitur vir humanissime læta fronte & equo animo: p
tpe qd̄ damus: multo digniora accepturus (si facta si
nēt) in posterum. vale. & Antonium tuorum familia
rium consortio annumerare digneris.

Ad lectorem Antonii Mottæ Carmen.

Si vis scire cibos regum: condita ducunq;
Fercula: vel quanti sit facienda gula
Quid pleno pariter ventri quid prosit in anni
Aut indignato quid facit ad stomachum
Hūc nocturna manus versetq; diurna libellum
Nec studio pigeat: inuigilare nouo
Prodigus hic quis ^{7/14} vel Apicius omnem
Rem: tamen inuenies rodere quid valeas.

Bernardini molli tetraſtichon ad genitorem.

Prodiga Martigenæ fuit olim gloria mensæ
Quod meus inscribit nunc tibi doctor opus
Accipe sed læto quæ dantur munera vultu
Huic fuerit virtus littera quanta docet:

Laferatum

Oenogarum. intubera

Oxyporium

Hypotrîma

Oxygarum digestibile

Mortaria

Cîminaturn in ostrea de conchiliis.

Apiciî Celii epîmeles incîpit liber primus cōditum
paradoxum.

c Onditî paradoxî compositio: mellis partes
xv. in æneum uas mittunt in premissis inde
sextariis duobus ut in cocturâ mellis vinum
de coquas: quod igni lento: & aridis lignis calefactum
cōmotum ferula dū coquitur. Si efferuere cœperit vini
rore cōpescitur pter quod subtracto igni in se redit. cū
pfrixerit rursus acceditur. hoc secūdo ac tertio fiet. Ac
tum demū remotum a foco postridie despumatur cum
piperis vnciis quattuor iam triti masticis scrupulo .iii.
foliî & croci dragmę singulę: dactiloz ossibus torridis
qñq; hisdē dactilis vino mollitis intercedente prius sus
fusione vini de suo modo ac numero: ut tritura lenis ha
beatur: his oibus paratis supmittes vini lenis sextaria.
xviii. carbones perfecto addere duo milia.

Conditum meliromum.

u Latorum conditum meliromū perpetuum:
quod subministrat p viam peregrinanti: pip
tricum cū melle despumato i cupellā mittis

a

conditū loco: & ad momentum quantum sit bibendum
tantum: aut mellis proferas: aut vinum inferas: sed sua
ferit non nihil vini meliorem mittas adiciendum pp
exitum solutiorem.

Absynthium romanum.

a Absynthium romanum sic facies. Conditū ca
merini pceptis utiq; p absynthio cessante: in
cuius vicem absynthii pontici purgati terē
q; vnciam thebaicam dabis. masticiis folii. iiii. scrupu
los senos. croci scrupulos. iiii. vini eiusmodi sextarios.
xviii. carbones amaritudo non exigit.

Rosatum sic facies.

f Oliā rosarum albo sublato imo inferis: ut su
tilis facias: ut vino q plurimas infundes: ut se
ptem diebus i vino sint. post septē dies roxā
de vino tollis & alias sutiles recentes similiter mittis ut
p dies septem i vino requiescant & rosam eximis simili
ter & vinum colas: & cum ad bibendū voles uti addito
melle rosatum cōficiēs. Sane custodito ut rosam a rore
siccam & optimam mittes similiter ut supra & deuiola
tium facies: & eodem modo melle temperabis. Rosa
tum sine rosa sic facies. Folia citri viridia in sportella
palmea in dolium musti mittes ante q ferueat: & post
quadraginta dies exime cum necesse fuerit mel addes
& pro rosato vtere.

Oleum liburnicum.

i Noleo hyspano mittes helenium & ciperi &

folia lauri non vetusta: tunsa omnia: & cribellata ad le-
uissimum redacta & sales frictos tritos: & per triduum
vel plus permisce diligēter. post hac aliquanto tempo-
re patere requiescere: & liburnicum omnes putabunt.

Vinum ex atro candidum sic facies.

Omētum ex faba factum vel ouorum trium
i alborem ī lagenam mittis: & diutissime agi-
tas: sal adieceris candidum: & cinerem vitis
albæ idem faciunt.

De liquamine emendato.

Iquamen si odorem malum fecerit: vas īna-
i ne iuersum fumiga lauro & cupisso & in hoc
liquamen funde ante ventilatū: si salsum fue-
rit mellis sextaria mittis & nouem spicas & emendatis:
sed & mustum recens idem prestat.

Vt carnes sine sale quouis tpe sint recentes.

Arnes recētes quales volueris melle tegant:
e sed vas pēdeat: & quando volueris vtere. hoc
hieme melius fit. æstate paucis diebus dura-
bit. & in carne cocta itidem facies.

Callū porcinū vī bubulū & vncella cocta ut diu durēt.

i N sinapi ex aceto: sale: melle facta mittis vt
tegantur: & quādo volueris vtere miraberis.
Vt carnem salam dulcem facias.

c Arnem dulcem salam facies: si prius ī lacte
coquas: & postea in aquam.

Vt pisces freti diu durent.

a n

e Odem momento quo frīguntur & leuantur
ab aceto calido perfunduntur.

Ostrea vt diu durent.

u As ab aceto aut ex aceto vasculum picatum
laua: & ostrea compone.

Vt vncia lasaris toto tempore vtaris.

l Aser i spaciosum doliolum cum mittis & nu
cleos pineos vt puta viginti: cūq; vtendum
fuerit lasere nucleos conteres. exin cibis mi
raberis in sapes. & tantum numero nucleorum do
liolo referentur.

Vt dulcia mella diu durent.

a Ccipies quod græci dicunt nechon: & facies
farinam & admisces cum melle eo tempore
quo dulcia facturus es.

Vt mel malum bonum facias.

m El malum bonū facies ad vendendū: si vnam
partem & duas boni simul miscueris.

Mel corruptum vt probes.

h Elenium infundes in melle & incende: si icor
ruptum est lucet.

Vuæ vt diu seruentur.

a Ccipies vuas de vite illeas: & aquā fluuiālē
ad tertias decoquēs & mittis in vas i quo &
vuas mittis. vas picari & gipsari facies. & i lo
cū frigidū vbi sol accessū n̄ hēt poni facias. & qñ volue
ris vuas virides iuenies & ipsā aquā p hydromeli egris

dabis & si in ordeo obruas illas inuenies.

Vt mala granata diu durent.

i Naqua calidam feruentem merge: & statim
leua & suspende.

Vt mala cidonia diu seruentur.

e Ligis mala sine vicio cum ramulis et foliis &
codies i vas: & suffundes mel & defrutum &
diu seruabis.

Ficum recentē mala: pruna: pyra: cerasia vt diu serues:
omnia cum peciolis diligēter legito: & in melle ponito
ne le contingant.

Citria vt diu durēt i vas citrum mitte: gipsa: suspende.
Vt diu durent ex moris succum facito: & cum sapa mi
sce: & in vitreo vasetum mora mitte custodies multo
tempore.

Olera ut diu seruētur. olera electa non satis matura in
vas picatum repone.

Lapæ ut diu seruentur ante accuratas & compositas
perdes mirti baccis cum melle & aceto. Aliter sinapi
tempera melle aceto: sale: & super compositas rapas
infundes.

Tubera ut diu seruentur. Tubera: que aqua nō vexaue
rit cōponis in uas alternis: alternis scobem siccam mit
tis & gipsas & loco frigido pones.

Duracina persica vt diu durēt: eligito optima: & mitte
i muriā. postea die exime: & sphōgiabis diligēter & col
locabis in vas. fundes salem: acetum: satureiam.

a iii

Sales conditos ad multa. sales conditos ad digestio-
nem: ad uentrem mouendum & omnes morbos & pe-
stilentiam: & omnia frigora prohibent generari. Sunt
autem suauissimi ultra quam speras. Sales cōes frictos
lib. i. Sales ammonicos frictos lib. ii. Amineos vnc. i. se-
mis. Thymi unc. i. semis. Apii seminis unc. i. s. Si apii
semen mittere nolueris: petroselinū mittis vnc. iii. origa-
ni unc. iii. Broci unc. i. piperis nigri unc. iii. erucæ semē
unc. i. semis hisopi cretici unc. ii. folium unc. ii. petroseli-
nū unc. ii. aneti unc. ii.

Oliuas uirides seruare: ut quouis tempore oleum fa-
cias. Oliuas de arbore sublatas in illud mittis: & erunt
tales quouis tempore quasi mox de arbore demptæ: de
quibus si uolueris oleum uiride facies.

Laferatū lafer cirenaicū vñ parthicū: tepida dissoluis
cū aceto liquamine tepatū. vel pip: petroselinū mētā
siccā laferis radicē: mel: acetū: liquamen. Aliter pip: ca-
reū: anetū: petroselinū: mentā siccā: silfi foliū. maloba-
trū spicā idicā: costū modicū: mel: acetū: liquamen.

Oenogaz intubera: piper: ligusticum: coriandrū: ru-
tā: liquamē: mel & oleū modice. Aliter thymū satireiā
pip: ligusticū: mel: liquamen & oleum.

Oxypor: cumini vncias. ii. Zinziberis vnciā. i. nītri
scrupuli. vi. dactiloz pīguū scrupulos. xii. pipis vnc. i.
mellis vnc. viii. cuminū vel hisopicū: aut syriacū: aut ly-
bycū aceto ifundes: sicca. & sic tundes. postea melle cō-
phendis. cū necesse fuerit oxyporo vteris.

Hypotrīma: pīper: ligusticū: mentam aridā nucleos
pīneos: vuā passam: cariotā: caseū dulce: mel: acetū: liq̄
men: vinum: oleū: defrutum aut cariotam.

Oxygax digestibile pipis semiunc. filii gallici scrupu
los. iiii. cardamomi scrupulos sex. cumini scrupulos sex
folii scrupulos. i. menta sicca scrup. sex. tūsa cribrataq;
melle colligis cū op⁹ fuerit: liq̄mē & acetū addis. alr pi
pis vnc. i. petroselinū: carei: ligustici vnc. singulas melle
colligūt: vt cū opus fuerit: liquamē & acetū addes.

Mortaria: mētā: rutā: coriādrū: feniculū: oīa viridia:
ligusticū: pip: mel: liquamē. si opus fuerit acetū addes.

Cuminatum in ostrea & conchilia: pīper: ligusticum
petroselinū: mentā siccam: folium: malobatrū: cumi
num: plusculum: mel: acetum: & liquamen. Aliter pip:
ligusticum: petroselinū: mētā siccam: cuminum plu
sculum: mel: acetum: liquamen.

Explicit Apicii epymeles liber primus.

Isicia

Hidrogarum: & apotermum: & ambolatum.

Vululæ botelli

Lucanica

Farcimina.

Incipit Apicii sarcoptes liber secundus de Isicia.

i Sicia fiūt maria de cāmaris & astacis: de loligie
d sepiā: d locusta. Isiciū odies pipe: ligustico: cu
mīo: lasi radice. Isicia de loligie sblatis crinib⁹ i pulm
to tūdes. sicuti assolē pulpa: & i mōtarīo & i liq̄mie dili

a iiii

genter fricatur. & exinde ificia plañantur. Ificia de scil
lis uel de cammaris amplis. Cammarí vel scylla de te
sta sua eximuntur & in mortario triuntur: cum pípere
& liquamine optimo pulpæ Ificia plañantur. omenta
ta ita fiunt. Assas iecur porcínium & cum eneuas. An
te tamen teras piper: rutam: liquamen. & sic supermit
tis iecur & teres & misces sicut pulpa omentata: & sin
gula inuoluantur folia lauri. & ad fumum suspendun
tur quā diu uoles. Cum manducare uolueris tolles de
fumo: & denuo assas. & succum adiicies in mortarium
piper: ligusticum: origanum fricabis: suffundes liqua
men adiicies cerebella cocta. teres diligēter ne astulas
habeat. Adiicies oua quinq; & dissolues diligenter ut
vnum corpus efficias. liquamen temperas: & in patel
la aenea ex inanies coquas. cum coctum fuerit versas in
tabula nuda. Tessellas concides. adiicies in mortariū:
piper: ligusticum: origanum: fricabis in se. Cōmiscēs ī
caccabum: facias ut ferueat: cum feruerit: tractu cōfrin
ges: obligas: coagitabis: & exinanies ī volutari: piper
asperges & appones ificia: ex sphondilis elixatos sphō
dilos cōtere: & neruos eorū eximes. deinde cū eis alicā
elixatam oua cōteres. pípere momento assabis cēnoga
ro profundes: & pro ificiis inferes. Ificia omentata: pul
pam concisam teres cum medulla siligino ī uino infusi:
pip liquamen si uelis & baccā mixtam & temperatam
simul cōteres. pusilla ificia formabis intus nucleis & pi
pere positis: inuoluta omento subassabis cum careno.

Isicia plena accipies: adipēs fāsiani recētes præduras
& faciēs ex eo tesselas cum pīpere liquamīne: careno in
isicio includes & idrogaro coquas & inferes. Idrogara
ta Isicia sic faciēs. Teres pīper: ligusticum: pyretrū mī
nimum suffundes: liquamen temperas: aquā cisterni
nam dum induces exinanies in caccabo. & tamē Isicia
ad vaporem ignis pones & caleat. & sic sorbeudū infe
res in isicia. de pullo Iolæ floris lib. i. liquamīnis quarta
rium: pīperis semiuncia. Aliter de pullo pīperis grana.
xxxī. conteres: mittis liquamīnis optimi cēlicem: care
ni tantūdem aquæ. xi. mittis: & ad uaporem ignis po
nes isiciū simplex ad vnum liquamīnis acetabulum:
aquæ septem mittes modicum apīi viridis: triti pīperis
cocleare isiciola in coquas. & sic ad uentrem soluendū
dabis. Idrogaro peces conditi addes Isicia de pano pri
mum locum habent. ita si fricta fiant: ut callum vincāt
Item secundum locum habent de cuniculis. Item quar
tum locum habent de pullis. Item quintum locum ha
bent de porcello tenero. Isicia multa ab alieno sic faci
es. teres: pīper: ligusticum: origanum: modicum silfii.
Zinziber minimum mellis modicum: liquamen tem
perabis misces. adiciēs super isicia: faciēs ut ferueat cū
bene uoluerit a mulo obliḡa spisso: subruendum feres
a mulum. Aliter: pīper teres pridie infusi: cui subinde li
quamen suffundes: ita ut bene tritum ac luculentum
facias pīperatum: cui defrutum admisces: quod fit de
cotoneis: quod sole torrente in mellis substantiam co

gitur: quod si non fuerit: vel camarum defrutum mit-
tes: quod romani colorem vocant. Accipe deinceps
a mulum infusum adiciēs uel oriræ succum: & lento
igni facias a mulatum. Aliter officula de pullis expro-
mas. deinde mittis in caccabum porros anetum salem
cum cocta fuerint addes piper apii semē. deinde oridiā
infusā teres. addes liquamen & passum vel defrutū oīa
miscēs & cū isiciis inferes.

Apotermū sic facies: alicā elixā nucleis & amigdalīs
depilatis: & in aqua infusis & lotis ex creta argentaria
ut ad cādorem pariter pducuntur cū iā iā miscēbis uuā
passā carenum vel passum desuper cōfractū asperges:
& in volutari inferes.

Vululæ: botelli & bulbulæ isiciata & sic fiūt. piper tri-
tū & cuminū: capita porroꝝ breuiā duo ad mole pur-
gata: ruta: liquamen: admiscēnt: pulpæ bene tunsa &
fricatę. Denuo ipso subtrito ita ut cōmisceri possit: mit-
tas pipis grana & nucleī. & calcabis ī materia bene lo-
ta. & sic coquūtur: & aqua & oleo liquamine fasciculo
porroꝝ & aneto. Botellū sic facies. ex ouī vitellis coctis
nucleis pineis cōcis. cepā: porrū cōcisum. thus crudū
miscēs: piper minutū. & sic ītestinū farciēs. Adiciēs li-
quamen & vinum: & sic coquas.

Lucanicas similiter ut suprascriptum est. lucanicarū
confectio. teritur piper: cuminū: satuteia: ruta: petrose-
linum condimentum baccæ: lauri: liquamen: & admi-
scetur pulpa bene tunsa ita ut denuo bene cum ipso sub

trito fricetur cum liquamine admisto pipere integro & abundanti pinguedine & nucleis farcies intestinum p̄ q̄ tenuatim pductū: & sic ad fumum suspenditur.

Oua & cerebella teres: nucleos pineos: piper: liquam̄ laser modicum: & his intestinum implebis: elixas: porro stea assas: & inferes. Aliter coctam alicā & tritā cū pulpa concisa: & trita vna cum pipere & liquamine & nucleis. farcies intestinum & elixabis deinde cum sale assabis & cum sinapi inferes: vel sic concisum in disco. Aliter alicam purgas & cum liquamine intestini & abamine porro concisi minutatim simul elixas. Elixato tolles pinguedinem concides. & compendia pulpæ in se omnia commisces. Teres piper: ligusticum: oua tria: hæc omnia in mortaria permisces cum nucleis: & pipere integro: liquamine suffundes: intestina imples. elixas & subassas: & exornas cœnogaro fasiani profundes.

Viriter assans.

Explicit liber secundus Apicii sarco.

Vt omne olus smaradignum fiat pulmentarium ad uentrem.

Asparagos

Cucurbitas

Citrium

Cucumeres

Pipones melones

Maluas

Cimas & colliculos

Porros

Betas

Olifera

Rapas siue napos

Raphanos

Olus molle

Herbæ rusticæ

Vrticæ

Intybæ & lactucæ

Cardui

Funduli siue sphondili

Carotæ & pastinacæ

Incipit eiusdem cepuros liber tertius.

De oleribus.

a To oē ol⁹ smaradignū fiat si cū nitro coquat^r.

Pulmentarium ad ventrem.

b Etas minutas: & porros regetos elixabis. in patina cōpones. teres pip. Cuminū suffūdes liqmē: passum vt qdā ducēda sit. facias vt ferueat. cū feruerit iferes silr polipodiū i tepidā mittes. vbi mollierit rades. & minutū cū pipe: & cuminū tritū i patinā feruētē mittes & vtaris. Alr betaceos uarrōes uar robetacios sed nigros: quorū deterfas radices: & mulso decoctas cū sale modico & oleo i se cocta iusculū facere & potari melius: et si i eo pullus sit decoctus. Aliter ad vētrem apios virides cum suis radicibus lauabis & sic

cabis ad solem: deinde albā & capita porroꝝ simul elixabis in caccabo nouo. ita vt aqua ad tertias deferueat i. ex tribus eminis aquæ vna remaneat. postea teres piper liquamē. & aliquātum mellis humore temperabis & aquam apiorum decoctorum colabis in mortario: & superfundes apio. cum simul feruerit appones. & si libitum fuerit apios adiciēs.

Asparagi.

Sparagos siccabis: rursus i aquam calidam
a submittes.

Callosiores reddes cucurbitas ad gustum: cucurbitas coctas expressas i patinam cōpones. Adiciēs i mortarium piper cuminum filii modici. i. laseris radicem rutam modicum liquamen & aceto temperabis mittes defrutū modicum ut coletur. ius exinanies i patia. Cū ferbuerit iterꝝ ac tertio depōes. & piper mūtū asperges. Aliter cucurbitas iur collocas iꝝ cucurbitas coq̃s ex aq̃ i modū collocas iꝝ teris piper. cuminū: rutā suffundes. acetū. liq̃mē tēpabis i caccabū: cui adiciēs & eas cucurbitas incisas expressas in ius mittes: vt ferueant a mulo obligas: piper asperges & inferes. cucurbitas exprimis. sale asperges in patina compones teres piper cuminum coriandri semen: mentam uiridem: laseris radicem suffundes acetum adiciēs carotam nucleum teres melle acetum liquamine defruto: & oleum temperabis & cucurbitas perfundes. cum ferbuerint piper asperges & inferes. Aliter cucurbitas elixatas ex

liquamine oleo mero. Aliter cucurbitas frictas cenogaro simplici & pipere. Aliter cucurbitas elixatas & frictas in patina copones. Cum inatum superfundes modico oleo superadicto feruere facias & inferes. Aliter cucurbitas frictas tritas piper ligusticum cuminum origanum cepam vinum liquamen & oleum a mulo obligabis in patina & inferes. Aliter cucurbitas cum gallina duracina tubera piper careum cuminum filsi condimenta viridia menta apium coriadrum puleium caro mentam mel vinum liquamen oleum acetum.

Citrium.

Il montanum filsi menta sicca acetum liquamen.

Cumeres.

Vcumeres rasos siue ex liquamine siue ex cenogaro siue ructu & granitudine teneriores senties. Aliter cucumeres rasos elixabis cum cerebellis elixis cumino & melle modico. Apii semen liquamine & oleo bis obligabis. piper asperges & inferes. Aliter cucumeres piper puleium mel vel passum liquamen & acetum interdum & filsi accedit.

Pipones & melones.

Piper puleium mel vel passum liquamen acetum interdum & filsi accedit.

Maluas.

Aluas minores de grano ex liquamine oleo acetum maluas maiores in cenogaro piper liquamine careno vel passo.

Cimas.

Imas: cuminū: salē: vinū & oleū si voles pip:
ligusticū: mentā: rutam: coriandrū: folia col
liculorū: liquamen: vinū: oleum. Aliter colli
culos elixatos media bis sūma foliorū teres cū coriandro
cepa: cumīno: pipe: passo: vel careno: & oleo modico.
Aliter colliculī aſſati in patina cōpoſita cōdiunt liqua
mine oleo mero cumīno: ſup aſperges porrū: cuminū:
coriandrū viridē ſup concides. Aliter colliculī cōditi ut
ſupra cū elixīs porris coquāt. Aliter colliculos cōdies
ut ſupra admīſces oliuas virides & ſimul ferueāt. Aliter
colliculis conditis ut ſupra ſupfundes alicā elixā cū nu
cleis & vua paſſa ſuper aſperges.

Porros.

Orros maturos fieri: pugnū ſalis aquā & ole
um mixtū facies: & ibi coquas & eximes cū
oleo liq̄mie mero & iſeres. Alr porros aptos
foliis colliculorū & iprimis coqs ut ſupra iſeres. Alr por
ros i bacca coctos ut ſupra iſeres. Alr porri quā elixati
erūt. fabæ nōdū cōditæ plurimū admīſce cōditurū: in q̄
eos manducaturus es.

Betas.

Oncides porrū: coriandrū: cuminū vūa paſſā: farī
nā: & oīa i medullā mīttres ligabis & ita iſeres ex
liquamine oleo & aceto. Alr betas elixas & ſinapi oleo
modico & aceto bene iſeruntur.

Oliſera.

Liſera i faſciculū redacta manu ex liquamie
oleo & mero bñ iſerunt vel cū piſcibus aſſis.

Rapas siue napos.

r Apos siue napos elixatos exprimes. deinde teres cum inu plurimum: rutam minus: laser particum: vel aceturum: liquamen: defrutum & oleum modice feruere facias & inferes. Aliter rapas siue napos elixas inferes. oleum subinstillabis. Si uoles acetum addes.

Raphanos.

r Aphãos cum piperato ita ut piper cum liquamine teres.

Olus molle.

o Lus molle ex olisatro cocto ex aqua nitrata expressum concides: minutum teres piper ligusticum: satireiam ficcā cum cepa ficca: liquamen: oleum & uinu. Aliter olus molle apiu coquas ex aqua nitrata excides & concides minutatim in mortario: teres piper ligusticum: organu cepa uinu: liquamen: & oleum coquas in pultario: & sic apiu comisces. Aliter olus molle ex foliis lactucaꝝ cum cepis coquas ex aqua nitrata expressa: concides minutatim in mortario teres pip ligusticu: apii semē: metā ficcā: cepa liquamen: oleu: & uinum. Aliter olus molle ne ardeat summa quæq; amputatur & purgamenta & caules male factos in aqua absynthii contegito.

Herbæ rusticae.

l Iquamen oleo aceto a manu uel in patina piper cum ino baccis lentisci.

Vrticæ.

u Rticam fœminam sole i ariete posito aduer
sus agritudinem sūmes si voles.

Intube & lactuca.

i Ntuba ex liquamine oleo modico medice ce
pa concisa pro lactucis. hieme intube ex em
bāmate vel melle & aceto. Agri lactucas cū
oxyporo aceto: & modico liquamine ad digestionem:
& inflationem & ne lactuca lædāt cum vncias. ii. Gim
ber unc. i. Rutæ viridis unc. i. dactilorum pinguū scru
pulos. xii. piperis unc. i. mellis unc. viii. cumiū æthio
pum aut syriacum & postea infundes i aceto. Cum sic
cauerit dimidium coclearium liquamine & aceto mo
dico misces: aut post cœnā dimidiū cocleare accipies.

Cardui.

Arduos liquamine oleo & ouis concisis: Ali
ter carduos: rutā: mētā: coriandrū: feniculū:
omnia viridia teres. addes piper ligusticum:
vel liquamen & oleum.

Sphondilī vel fondulī.

Phondili fricti ex cœnogaro simplici. Aliter
f Sphondilī elixi ex sale oleo mero coriandro vi
ridi conciso & pipere integro. Aliter sphon
dilos elixos perfundes a mulato infra scripto. Apī se
men: rutam: mel: piper: teres: passum liquamen: & ole
um modice a mulo obligas: piper asperges & inferes.
Aliter sphondilos teres: cuminum: rutam: liquamen:

b

carenum modice oleum: coriandrū viridem & porrum
& sphondilos inferes p̄ salso. Aliter sphondilos elixatos
prædurabis mittes in caccabū oleū liquamē piper: pas-
sū: collocabis & obligas. Aliter sphondilos elixatos con-
teres & nervos eorum eximes. deinde cum eis alica eli-
xata: & oua conteres: liquamen: piper: isiciā ex his faci-
es cum nucleis & pipere in augumēto assabis: cenoga-
ro continges: & pro isiciis inferes.

Carotæ seu pastinacæ.

Arotæ seu pastinacæ frictō cenogaro inferū-
tur. Aliter carotas sale: oleo puro & aceto.

Aliter carotas elixatas concisas & cumīno:
oleo modico coques & iseres cumīnatū colioꝝ facies.

Explicīt Apiciū cepuros de oleribus liber tertius.

Capitula.

Salacattabīa

Pastine piscium oleum pomorum

Minutal de piscibus vel isiciis

Prisana vel succum

Gustum.

Salacattabīa.

Alacattabīa piper: mentam: apium: puleiū:
aridum: caseum: nucleos: pineos: mel: ace-
tum: liquamen: ouorum vitella: aquam recē-
tem: panem ex posca maceratum exprimes: caseum:
bubulum: cucumeres in caccabulo compones interpo-
sitis nucleis mittes concisi capparis minuti secusculis

gallinarum ius profundes super frigidam collocabis :
& sic appones. Aliter salacattabia apiciana adiciēs in
mortario apii seimen: puleium: aridum: mentam aridā:
Gingiber: coriādrum viridem: vuam passam: enuclea-
tam: mel: acetum: oleum: & vinum conteres. adiciēs ī
caccabulo panis picentini tria frusta: interpones pul-
pas pulli: glandulas hedinas: caseum: vestinum: nucle-
os pineos: cucumeres: coepas aridas: minute concisas:
ius supra perfundes. Insuper niuem sub ora asperges &
inferes. Aliter salacattabia. panem alexandrinum ex-
cauabis in posca macerabis. Adiciēs in mortarium pi-
per: mentam: alium: coriandrum viridem: caseum bu-
bulum sale conditum: aquam: oleum: insuper vinum:
& inferes.

Patina piscium olerum & pomorum.

Atina quottidiana: cerebella elixata teres.
P tñ piper cuminum: laser cū liquamine: care-
num cū lacte: & olus ad ignē lenē vī ad aquā
calidā coqs. Alr patia versatilis nucleos: nuces fractas
teres eas & teres cū melle pipe liqmīe lacte & ouis: olei
modicū. Alr patina tirsū lactucae teres cū pipe liqmīe
careno: aquā oleo coques: ouis obligabis: pip asperges
& iferes. Alr patina frifilis accipies olisatra purgas: la-
nas: coqs. Adiciēs ī mortario pip scrupulos. vi. suffun-
des liquamē fricabis: postea adiciēs cerebella fricabis
interim adiciēs olisatra & simul cōteres. postea frāges
oua. viii. Adiciēs cyatum liquaminis. vini cyatū passi

b ii

cyatum: contrita simul temperabis. patinam perūges
impones intermospodio. postea quod coctum fuerit: pi
per asperges: & inferes. Aliter patina de asparagis frigi
da accipies asparagos purgatos ī mortario fricabis aq
suffundes: pfricabis: p colū colabis: & mittes ficedulas
curtas tres: ī mortario piperis scrupulos. sed adiciēs li
quamen fricabis vini cyatū: vini passi cyatum mittes ī
caccabulum olei unc. iiii. illic ferueant pungues patinā.
in ea oua. vi. cum cenogaro misces cum succo asparagi
impones cineri calido. mittes ī pensam superscriptam:
tunc ficedulas cōpones coques piper asperges & inferes.
Aliter patina de asparagis adiciēs ī mortario aspara
gorum præcisuras: quæ proiciuntur. teres piper: ligu
sticum coriandrum uiridem: satureiam: cepam: vinum
liquamen & oleum succum transferes ī patellam pun
ctam: & si uolueris oua dissolues ad ignem: ut obliget:
piper minutum asperges. Aliter patinam ex rusticis si
ue tinis: siue sinapi viridi: siue cucumere: siue colliculis.
ita facies si uolueris substernes pulpas piscium vel pul
lorum. Aliter patina de sambuco calida & frigida. Ac
cipies semen de sambuco purgabis: ex aqua decoques
speculum ex ficcabis patinam: compones ad surcellū:
adiciēs piperis scrupulos. vi. suffunde liquamē: postea
adiciēs liquaminis cyatum. i. vini cyatum: passi: cya
tum teres. tantum ī patinam mittes olei unci. iiii. po
nes intermospodio & facies ut ferueat. Cum feruerit
franges postea oua. vi. agitabis: & patinam sic obliga

his. Cum obligaueris: piper asperges & inferes patinā
de toris accipies rosas & ex foliabis. album tolles. mit-
tes in mortarium. suffundes liquamen: fricabis: postea
mittes liquaminis cyatum vnum: & succum p colū co-
labis. Accipies cerebella quattuor eneruabis & teres:
pipis scrupulos. viii. suffundes ex succo fricabis. postea
oua octo frangis. vini cyatum vnum passi cyatum vnū
olei modicum. postea patinam perūges: & eam impo-
nes cineri calido: & sic impēsā suprascriptam mittes
cum cocta fuerit intermospodio: piperis puluerem sup
asperges & inferes. Aliter patina de cucurbita. Cucur-
bitas elixas & frictas: in patina compones: cuminatū
superfundes: modico oleo superadiecto: feruere facias:
& inferes patina de apabadiade ex oleo maceras in cu-
mana compones. adiciēs oleum: liquamen: vinum. Al-
ligas fasciculos rutæ & origanum: & subide fasciculos:
apabadialis cum cocta fuerit proiciēs fasciculos: & pi-
per asperges & inferes. Aliter patina de abua siue apua
pulpas piscis asii uel elissi minutatim facies ita abun-
danter: ut patinam qualem uoles adimplere possis: te-
res piper: & modicum rutæ: suffundes liquamen quod
satis erit & olei modicum & commisces ī tina eum pul-
pis. sic & oua cruda confracta: & unum corpus fiat. de
super leuiter compones: vrticas: marinas: ut non eum
ouis misceantur. impones ad uaporem ut cum ouis ire
possint: ut cum siccauerit super aspergis pipes tritum:
& inferes ad mentam: nemo agnoscat quid manducet.

b iii

Aliter patinam ex lacte nucleos infundes: & ficas eos
recentes imprevparatos habebis accipies patinam. & i
ea compones singula ifra scripta: mediana maluarum
& betarum & porros maturos apios olus molle & viri
dia elixa. pullum raptum & iure coctum cerebella eli
xa lucanica oua dura per medium icifa mittes. logano
nes porcinos ex iure tarentino farfos coctos: concisos i
cinere pullorum pulpas: piscis fricti: urticas marinas
pulpas ostreorum: caseos recentes alternis compones:
nucleos & piper integrum asperges. Ius tale pfundes:
piper ligusticum apii semen filii coques. At vbi cocta
fuerit lac colas: cui cruda oua commisces vt vnum cor
pus fiat. & super illa omnia perfundes cum cocta fue
rit echino recentiores piper asperges & inferes. Patina
apicianam sic facies. frustra suminis cocti pulpas pisci
um: pulpas pulli: ficedulas vñ pectora turdorum cocta:
& quaecunq; optima fuerint. hac omnia concides dili
genter prater ficedulas. oua uero cruda cum oleo dissol
uis: teres: piper: ligusticum: suffundes: liquamen: vinu
passum: & in caccabum mittes: ut calefiat: & a mulo
obligas. Antea tamen pulpas concisas vniuersas illuc
mittes: & sic bulliat. At ubi coctum fuerit leuabis cum
iure suo: & in patella alternis detrulare fundes cum pi
peri grana integra: & nucleis: pineis: ita ut per singula
coria substernas diploidem: in laganum similiter quot
quot lagana posueris tot trullas imple desuper adici
es vinum uero laganum fistula percuties: & super im

pones: piper: asperges: ante tamen illas pulpas: ouis
confractis obligabis: & sic in caccabum mittes: tum
impensam patellam aeneam qualem debes habere infra
ostendatur patina quottidiana.

Accipies frusta suminis cocta: pulpas piscium coctas:
hæc omnia condies diligenter. Accipias patellam aene-
am oua confringes in caccabum & dissolues adicies in
mortarium: piper: ligusticum origanum: fricabis suf-
fundes: liquamen: vinum: passum: & oleum modice ex-
inanies in caccabum facies ut ferueat. Cum feruerit: &
obligas pulpas: quas subcultrasti in ius mittis. subster-
ne diploides: patinam aeneam: & trullam plenam pul-
pæ: & dispergis oleum: & laganum pones similiter: quot
quot lagona posueris: tot trullas impensæ adicies. vñ
laganum fistula percutis: a superficie uersas in discum:
in super in superficiem pones: piper: asperges & iferes.

Patina uersatilis uice dulci: nucleos: pineos: nuces:
fractas: & purgatas attorebis eas: teres cum melle pi-
pere liquamine lacte ouis modico melle: & oleo: patel-
lam tirotaricam ex quo cunq; salso uolueris coques: ex
oleo exostabis & cerebella cocta pulpas piscium. lecu-
scula pullorum: caseum: mollem: excaldatum: hæc om-
nia calefacies in patella: teres: piper: ligusticum: origa-
num: rutæ: baccam: vinum: mulsum: oleum: patella ad
lentum ignem: ut coquatur: ouis crudis: obligabis: ador

b iiii

dinabis cuminum minutum: asperges & inferes.

Patellam siccam ificia de tursione eneruabis cōcides minutatim: teres piper ligusticum: origanum: petroselinum: coriandrum: cuminum rutæ baccam: mentam siccam ipsum tursionem: ificia deformabis. Vinum liquamen: oleum coques. coctum in patellam collocabis. ius in ea facies: piper ligusticum: satureiam: cepam: vinum: acetum: oleum: transferes in patellam coques a mulo obligas: timum & piper minutum asperges: & de quacunque libra si uolueris facies ut supra.

Patina de apua. fricta apua lauas oua confringes: & cum aqua comiscas. adicies liquamen: vinum: oleum: facias ut ferueat & cum feruerit mittere apuam cum duxerit subtiliter versas facies ut colore cœnogarum simplex perfundes piper asperges & inferes.

Patina ex lagitis & cerebellis: friges oua dura cerebella elixas & eneruas cirema pullorum coques. hæc omnia diuides preter piscem compones in patina præmixta salsum coctum in medio pones: teres piper ligusticum. suffundes ut dulcis sit: piperatum mittere in patinam facies ut ferueat: cum ferbuerit ratoruta agitas: & a mulo obligabis.

Patina a mulorum loco salsi mulos rades in patina nuda. Compones adicies ut ferueat cum ferbuerit: mulsum mittere aut passum piper asperges & inferes.

Patina piscium loco: salsi pisces qualeslibet curatos friges in patina compones adicies olei quod satis est.

& salsum interpones facies ut ferueat: cum ferbuerit:
mittes mulsum & ius agitabis.

Patina piscium: pisces qualeslibet rades & duratos
mittes cepas ficcas: ascalonias vel alterius generis con
cides in patinam & pisces super compones. adiciēs li
quamen oleum cum coctum fuerit: salsum coctum in
medio pones. addendum: acetum: asperges: & coronā
bubulam.

Patellam lucretianam: cepas pallacanas purgas. viri
dia earum proicies in patinam cōcides liquaminis mo
dicum oleum & aquam dum coquitur: salsum crudum
in medium ponis. At ubi cum salso prope cocta fuerit
melle coclear asperges aceti & defruti pusillum gustas
si fatuū exuerit liquamen adiciēs si salsum mellis mo
dicū & coronā bubulam aspergis ut bulliat.

Patina zomore ganonas crudos quoslibet pisces i pa
tina cōpones. adiciēs oleum: liquamen: vinum coctū.
fasciculum porri: coriandri: dū coquatur: teres pip ligu
sticum: origani fasciculū de suo sibi fricabis: suffundes
ius de suo sibi: oua cruda solues tempera exinanies in
patinam facies vt obliget: cum tenuerit piper asperges
& inferes.

Patina solear. soleas battues & curatas cōpones in
patina adiciēs oleum: liquamen: vinum: dū coqtur te
res pip: ligusticum: origanū fricabis: suffundes ius oua
cruda vt vnum corpus facies. sup soleas refundes lento
igni & coqs. cum duxerit piper aspergis & inferes.

Patina de piscibus: piperis unc. garcení emínam con
dití emínam oleí unc. ii.

Patina de piscibus: vuam passam: piper: ligusticum:
origanum: cepam: vinum: liquamen: oleum: non feres
in patellam: cum cocta fuerit: adíicies in ipsam piscicu
los coctos: a mulo obligas & inferes.

Patina de piscibus: dētícem auratam: & mugilem ac
cípies pisces curatos: subastabís: postea eos in pulpas
carpeas: deinde ostrea curabís. Adíicies in mortariū:
piperis: scrupulos. vi. suffundes liquamen: fricabís: po
stea adíicies liquamínis: cyatum vnum: viní cyatum:
vnum: mitteres in caccabū: & oleí unc. iii. & ostrea: ceno
garum facies feruere: cum ferbuerit: patinam pungís
& in pulpam suprascriptam mitteres: & in condituram
de ostreis facies: vt ferueat: cum ferbuerit franges: oua
xl. infundes super ostrea: cum strinxerint piper: asper
ges & inferes.

Patina de pisce lupo. teres: piper: cumínium: petroseli
nū: rutam: cepam: mel: liquamen: passum olei guttas.

Patina de sorbis calida & frigida: accípies sorba: pur
gas i mortario fricabís p colū colabís cerebella enerua
bís. quattuor cocta mitteres i mortario: pipís scrupulos
viii. suffundes liquam fricabís: adíicies sorbali se orēpa
bís. frāges oua. viii. adíicies cyatū liquamínis vnū. patí
nā mūdā punges & i termos podio pones & sic eā ipēsa
mitteres: ac subtus supra termos podiū habeat: cū cocta
fuerit: pipínutū aspergis & inferes.

Patina de piscibus perfica duriora purgabis frustatis:
concides:elixas in patina cōpones: olei modicū sup in
stillabis & cum cuminato inferes.

Patina de pyris:pyra elixa & purgata ē medio teres:
cum pipere:cumino:melle:passo:liquamine:oleo:mo
dico:ouis myxis: patinam facies piper:super aspergis
& inferes.

Patina vrticarum calida & frigida:vrticam accipies:
lauas.colas p colū.ex siccabis in tabula: eam concides
teres piperis scrupulos.x.suffundes liquamen.fricabis
postea adiiicies liq̄minis cyatos duos:olei unc.vi.Cac
cabus ferueat. Cum ferbuerit coctum tolles ut refrige
scat.postea patinam mundam perunges. franges oua
octo:& agitabis perfundes subtus supra cinerem cali
dum habeat coctum:piper minutū aspergis & iferes.

Patina de cydoniis. Mala cydonia cum porris melle
liquamine oleo defricato coquescet: inferes vel elixata
ex melle.

Minutal marinum pisces inc accabum adiiicies liqua
men:oleum:vinum:cocturam:porros capitatos:coriā
drum:minutatim ocides. isciola de piscibus minuta fa
cies: & pulpas piscis cocti cum caparis urticas mari
nas bene lotas mittes hac omnia:cum cocta fuerint:te
res:piper:ligusticum:origanum fricabis:suffundes liq̄
men:ius de suo sibi exinanies in caccabum. Cū ferbue
rit:tractā ofringes:obligas:cum ferbuerit agitas:pip
aspergis & inferes.

Minutal tarentinum concides in caccabum albamē
de porris minutatim: adiicies oleum: liquamen: coctu
ram ificiola vel demuta & sic temperas vt tenerum sit
ificiū tarentinum facies. Inter ificiam confectiōem
inuenies ius tale facies. piper: ligusticum: origanum: fri
cabis: suffundes liquamen. ius de suo sibi vino & passo
temperabis: mittes in caccabum: cum ferbuerit tractā
confringes: obligas: piper aspergis & inferes.

Minutal apicianum: oleum: liquamen: vinum: porrū
capitatum: mentam: pisciculos: ificiola minuta testicu
los caponum: glandulas porcellinas. hæc omnia in se
coquantur: teres: piper: ligusticum: coriandrum viridē
vel semen. suffundis liquamen: adiicies mellis modicū:
& ius de suo sibi vino & melle temperabis facias ut fer
ueat cum ferbuerit tractam confringes: obligas: coagi
tas: piper aspergis & inferes.

Minutal matianum: adiicies in caccabum: oleum: li
quamen: cocturam concides porrum: coriandrum: ifi
cia minuta: spatulam: porcīnam coctam: tessellatim:
concides cum sua sibi tergilla. facies vt simul coquan
tur media coctura mala matiana purgata intrinsecus
concisa tessellatim mittes dum coquitur: teres: piper:
cuminum: coriandrum: uiridem vel semen: mentam:
laseris radicem: suffundis acetum: mel: liquamen: de
frutum: modice. & ius de suo sibi aceto modico tempe
rabis. cum ferbuerit tractam confringes. & ex ea obli
gas piper asperges & inferes.

Minutal dulce ex citriis: adiciēs in caccabo oleum li-
quamē cocturā porrum capitatum cōcides coriandrū
minutatim: spatulam porcīnam coctam isiciola minu-
ta. dum coquitur teres piper cumīno coriādrum vel se-
mē: rutam viridem: laseris radicem. suffundis: acetum:
defrutum. Ius de suo sibi aceto temperabis ut ferueat.
Cum ferbuerit: citriū purgatum introferas tessellatim
concisum & elixatum in caccabum mittes: tractam cō-
fringes & ex ea obligas. piper aspergis & inferes.

Minutal ex pcoque: adiciēs in caccabo oleum: liqua-
men: vinum: concides cepam ascaloniam aridā. spatu-
lam porcīnam coctam tessellatim concides. his oibus
coctis teres piper: cuminum: mentam: siccam anetum
suffūdis mel: liquamē: passum: acetū: modice ius de suo
sibi temperabis pcoqui enucleata mittes. facies ut i fer-
ueāt donec pcoquantur: fracta confringes. ex ea obligas
piper aspergis & inferes.

Minutal ex iocīnoribus & pulmonibus leporis. inue-
nies iter lepores quēadmodū facies. adiciēs i caccabū
liquamē: vinū: oleū: cocturā porroꝝ & coriādrum con-
cisum: isicia minuta: spatulā porcīnam coctā tessellatī:
coniclam & in eūdem caccabū mittes. Dū coquitur te-
res: piper: ligusticum: origanum. Ius de suo sibi vino &
passo temperabis facies ut ferueat: cum ferbuerit tra-
ctam confringes: & ex ea obligas: piper aspergis & in-
feres. Minutal ex rosīs eodē iure superscripto sed pas-
sum plus adiciēs.

Ptisana vel succum.

Tisanam vel succū . ptisanam sic facies ptisana
p nam lauando fricas: quam ante diem infundes.
Impones supra ignem calidum cum ferbuerit mittes olei satis & aneti modicum: fasciculum: cepam: siccam satureiam & coledium vt vbi coquatur pp succū mittes coriandrū viridē & salē simul tritū . & facies vt ferueat. Cū bene ferbuerit tolles fasciculum & transferes in alterū caccabū. ptisanā sic ne fundū tāgat pp cōbusturā ligas & colas in caccabo. supra acronem colocesium teres pip: ligusticū: pulei aridi modicū cumīnū & filsi frictū: vt bene tegat suffundis acetū defrutū: liquamē refundis in caccabū: sed colocesium acronē facias vt ferueat super ignem lentum. Pusanā barricam īfundis Cicer: lenticulam pisa. defrixas ptisanam. & cū leguminibus elixas. vbi bene bullierit: olei satis mittis: & sup viridia concidis porrū: coriandrū. anetū: phoeniculum: betā: maluam: colliculū: molle & viride minuta tūm cōcisa ī caccabum mittis. colliculos elixas: & teres phoeniculi semen satis origanum filsi. ligusticum post q̄ tribueris liquamine temperabis: & sup legumina refundis & agites. Colliculorū minutas sup concidis.

Gustum.

Vstum versatile: albas: betas: minutas: porros: requietos: apios: bulbos: cocleas: elixas
g Gingibera: pullorū: ancillas: isicia coquas: ex iure perungis patinam: & folia maluarum subster

nis & premixta olera componis: sicut laxa permisces:
bulbos inuersos damascenas cocleas: ificia lucanicas
breues concidis: liquamine oleo: vino: aceto: ponis ut
ferueat. Cum ferbuerit teres piper: ligusticum: gingi-
ber: pyretrum modicum fricabis. suffundis & facies ut
bulliat. patina oua complura confringis: & ius morta-
rii reliquum comoues. commisces patinam obligabis.
Dum ducis cenogarum ad eam sic facies. Teres piper:
ligusticum: fricabis: suffundis: liquamen: & vino: pas-
so temperabis in caccabulo mittis olei modicum faci-
es ut ferueat: cum ferbuerit a mulo obligas: patinam
versas in lancem: folia maluarum ante tollis cenogaro
pfundis. insuper: piper: aspergis & inferes.

Gustum de oleribus condies. bulbos liquamine oleo
& vino cum cocti fuerint: iocinora porcelli & gallina-
rum & vngellas & scellas diuisas. hac omnia cum bul-
bis ferueant: cum ferbuerint teres piper ligusticum: suf-
fundis liquamen vinu & passum ut dulce sit ius de suo
sibi suffundis. reuocas i bulbos cum ferbuerint ad mo-
mentum obligas.

Gustum de cucurbitis farfilibus. Cucurbitas a latere
subtiliter ad modum tessellæ oblongæ decidas & exca-
uas & mittis in frigidam impenfam ad eam sic facies.
Teres piper ligusticum. origanum suffundis liquame:
cerebella cocta teres oua cruda dissolues & mittes ut
vnum corpus efficias liquamine temperabis & cucurbi

tas suprascriptas nō plene coctas : & ex ea impensa im-
ples. de tessella sua recludis: surdas & coctas eximes &
frigis œnogarum sic facies. teres piper ligusticum: suf-
fundis uinum & liquamen passo temperabis. olei mo-
dicum mittis in caccabum: & sic facias ut ferueat. cum
ferbuerit a mulo obligas. & cucurbitas frictas œnoga-
ro perfundis: & piper aspergis & inferes.

Gustum de percoquis. Duracina primotica pusilla p-
coquia purgas enucleas: in frigidam mittis: in patina
componis. teres piper: mētā siccam. suffundis liqua-
men: adiciēs mel: passum uinum & acetum refundis i
patina super precoquia: olei modicum mittis & lento
igni ferueat. a mulo obligas. piper: aspergis & inferes.

Explicit Apicii pandecter liber quartus. Capitu.

Pultes

Lenticula

Pisa

Conciola

Tisana & alica

Fabatia viridis & baiana

Fœnum græcum

Faseoli & cicer.

Pultes.

Uites Iulianæ sic coquantur. Alica purgata i
fundis. coques facies ut ferueat cum ferbue-
rit oleum mittis. cum spissauerit ligas diligē-
ter. Adiciēs cerebella duo cocta & selibrā pulpa quasi

ad eficia liate cum cerebellis teres: & in caccabū mī-
tis. Teres piper: ligusticum phœniculi semen suffun-
dis liquamen: & vinum modice mittis in caccabum:
supra cerebella & pulpam vbi satis fuerit: cum iurē mī-
sces. Ex hoc paulatim alicam condies: & ad trullā per-
misces: & lias: vt quasi succus videatur.

Pultes cum iure œnogari cocti: pultes œnogari bñ
cocti iure cōdies copadias inulam siue alicam coctā:
hoc iure condies: & cum copodiis porcinis apponis
œno cocti iure conditis.

Pultes tractogale lactis sextariū: & aquæ modicum
mittis in caccabo nouo: & lento igni ferueat: teres sor-
biculos tracte ficas & confringis & partibus in la sū
mittis ne vratura quædam miscendos agitabis cum
cocta fuerit vt: & super ignem mittis: melle ex muste-
is cum lacte: similiter facies: salem & oleum: minus
mittis.

Pultes alicam purgatam infundis: coques dum fer-
buerit oleum mittis. Cum spissauerit adicies cerebel-
la duo cocta: & selibram pulpæ quasi ad eficia: liate
cum cerebellis teres: & in caccabum mittes. Teres
piper: ligusticum phœniculi semen suffundis: liqua-
men & meri modicum & mittis in caccabum: supra
cerebella & pulpam: vbi satis fuerit: cum iure misces.
Ex hoc paulatim alicam condies: sed ius vt quasi suc-
cus videatur.

Lenticulam.

c i

Entículam ex sphondílís siue fondílís acci-
píes caccabum mundum adiícies in morta-
rium píper: cumínium: semen coriandri: mé-
ta rute pulei fricabís. Suffundís acetum: adiícies mel
liquamen: & defrutū aceto temperabís: reexinanes í
caccabos sphondilos elixatos teres & mîtís vt ferue-
ant. Cum bene ferbuerint obligas: adiícies iuolutari
oleum virídem lenticulam.

De castaneís: accípíes caccabum nouum & casta-
neas purgatas díligenter mîtís adiícies aquam & ní-
trum modíce facías vt coquatur. Cum coquítur mît-
tes in mortario: píper: cumínium: semen: coriandri:
rutæ: laseris radicem: mentam: puleium: fricabís. Suf-
fundís: acetum: mel: liquamen: aceto: temperabís:
& super castaneas coctas refundís. Adiícies oleum:
facies vt ferueat. Cum ferbuerit tutunclabís vt í mor-
tario trias. Gustas si quíd deest: addes cum inuolita-
re mîserís: addes oleum virídem. Alíter lenticulam
coquís: cum despumauerís porrum & coriandrum vi-
rídem supermîtís. Coriandri semen: puleium: lase-
ris radicem: semen: mentæ & rutæ suffundís: acetum
adiícies: melle: liquamíne: aceto: defruto temperabís
adiícies oleum agítabís: si quíd opus fuerit mîtís: a-
mulo obligas: Insuper oleum virídem mîtís: píper as-
pergis & inferes.

Písa

p Isum coques cum despumauerit: porrum:
coriandrum: & cuminum supramittis. Te
res: piper: ligusticum: careum: hoc est cara
uita careum anetū: ocymum viridem suffundis: ligno
& liquamine temperabis: acies vt ferueat. Cum fer
buerit agitabis. si quid defuerit mittis & inferes.

Pisam farfilem coques: cui oleum mittis abdomen
& mittis in caccabum liquamen & porrum capitātū
Coriandrum viridem imponis vt coquatur. Esicia mi
nuta facies quadrata: & coques simul turdos vel au
cellas vel de pullo conciso: & cerebella prope cocta.
Cum ius cello coque lucanicas: petasone elixas. por
ro ex aqua coques nucleorum emnam frigis: teres: pi
per: ligusticum: origanum: Zinziber ius abdominis
fundis deinde nucleos aspergis: vt supra pisam mittis
vt tegas fundum angularis: & sic componis supra pe
tasonis pulpas porros lucanicas concisas. iterum pi
sam supermittis. Item alternis aptabis absonia quo
usq; impleatur angularis: nouissime pisa admittis: vt
intus omnia contineat coques in furno vel lento igni
imponis ut ducat ad se deorsum oua dura facies: vitel
la eicies. in mortario mittis cum pipere albo: nucleis:
melle: vino cādido: & liquamine modico teres: & mit
tis in vas: vt ferueat: cum ferbuerit: pisam mittis in
lancem: & hoc iure perfundis ocys candidum ap
pellatur.

Pisam indicum pisum coques: cū despumauerit por-
rum & coryandrum concides & mittes in caccabum
vt ferueat: & accipies sepias minutas sic quō sunt cū
atramento suo vt simul coquantur: adiicies oleum: li-
quamen & vinum: fasciculū porri & coryandri facies
vt coquatur. Cum coctum fuerit teres piper: ligusti-
cum: origanum: carei modicum suffundis ius de suo
sibi vino: & passo temperabis. sepias minutatim con-
cides: & i pisum mittes piper asperges pisum coques:
agitabis & mittis in frigidam cum refrigerarit dein-
de agitabis. Concidis cepam minutatim: & albamē-
tum oui: oleo & sale condies: aceti modicum adiicies:
in bolletum vitellum oui cocti colas insuper oleum vi-
ride mittis & inferes.

Pisam vitellianam siue fabam pisam coques lias te-
res piper ligusticū zinziber: & super condimenta mit-
tis vitella ouorum: quæ dura coxeris: mellis vnc. iiii. te-
res: liquamen: vinum & acetum: hæc omnia mittis in
caccabum & condimentum quæ trivisti adiecto oleo
ponis: vt ferueat. condies pisam: lias si aspera fuerit
melle mittis & inferes. Aliter pisa siue faba vbi despu-
maueris: teres: liquamen: mel: carenum: cuminum:
rutam: apii: sement: oleum: & vinum: tutunclabis cū
pipere trito: & cum isiciis inferes. Aliter pisam siue fa-
bam despumatam subtrito lasere partico liquamen:
& careno: condies: oleum: modice: superfundis &
inferes.

Pisam adulterā versatilem coques: pisam cerebella
vel aucellas: vel turdos exostatos a pectore: lucanicas
iecinora zizeria pullorum in caccabum mittis: liqua
men: oleum: fasciculum porri capitati: coriandrū: viri
dem concidis: & cum cerebellis coques: teres: piper:
ligusticum & liquamen.

Pisam siue fabam vitellianam: pisam siue fabam co
ques: cū despumauerit mittes: porrum: coriandrū: &
flores maluarū. Dum coquitur: teres: piper: ligusticū:
origanum: phoeniculi semen: suffundis liquamen: &
vinum in caccabum: adiciēs oleum: cū ferbuerit agi
tas oleum viride & inferes.

Concicla.

c Onciclam cum faba coques: teres pip: ligu
sticū: cum inū: coriandrū: viridē: suffundis: li
quamē vino: & liquam in ea tēperabis: mit
tis i caccabū: adiciēs oleū: lēto igni ferueat vt inferes.

Conciclā apicianā: accipies cum anā mundā. vbi co
ques pisum. Cui mittis lucanicas cōcisas: ificiola por
cina: pulpas: petalonē: teres: piper: ligusticū: origanū
anetū: cepam: ficcā: coriandrū viridē: suffundis liqua
mē: vino: liquamineq; tēperabis mittis i cum anā. cui
adiciēs oleum: pungis vbiq; & cū bibat: oleū igni lē
to coques: ita vt ferueat & inferes.

Concicla de pisa simplici: pisam coques cum despu
mauerit: fasciculum: porri: & coriandri: mittis: Dum
coquitur: teres: piper: ligusticum: origanū: fasciculū:

c iii

de suo sibi fricabis suffundis liquamine temperabis:
mittis super adicies oleū & lēto igni ferueat & iferes.

Concicla cōmodiana: pisam coques cum despuma
uerit teres pip: ligusticum: anetū: cepam: siccam suf-
fundis liquamen vīno & liquamine tēperabis: mittis
in caccabū vt cōbibat. Deinde oua quattuor solues. ī
sextariū pisæ mittis in cumana ad ignem ponis: vt du-
cat & inferes. Aliter cōciclā sic facies. Concidis pul-
lum minutatim liquamine: oleo: & vīno ferueat. con-
cidis cepam: coriandrum minutum cerebella enerua-
ta. mittis in eūdem pullum. Cum coctus fuerit: lauas
exostas: concidis minutatim cepam & coriandrū. co-
las ibi pisam coctam: non conditas accipies conciclā
p modo cōponis varie. deinde teres piper cumīnū suf-
fundis ius de suo sibi. Item in mortario oua duo dissol-
ues. temperas ius de suo sibi suffundis pisæ integræ elī-
xæ vel nucleis adornabit & lento igni ferueat facias &
inferes. Aliter concicla conciclatus pullus: vel porcel-
lus exostatus pullū a pectore femora eius iungis ī por-
rectū surculo alligas & impēsam. Concicla farfiliis pa-
ras & facies. Alternis pisam: lotam: cerebella: lucani-
cas & cætera: teres piper ligusticum: origanum: & gi-
giber liquamen suffundis: passo & vīno temperabis:
facies vt ferueat. & cum ferbuerit mittis modice: & ip-
sam condieris alternis in pullo cōponis omento tegis
& in operculo deponis: & in furnum mittis: vt coquā-
tur paulatim & inferes.

Tisana & alica.

t Ifanam & alicam. Alicā vel sucū tisanæ sic facies. Tisanam vel alicam lauando fricas: quā ante diem infundis: imponis sup ignē vel dū cum bullierit mittes olei satis & aneti modicū. fasciculum: cepam: siccā: satureiam: & colonium vt ibi coquantur: pp sucum mittis coriandrum viridem & salē simul tritū & facies vt ferueat. Cū bene ferbuerit tollis fasciculū & transfers in altero caccabo tisanā sic ne fundū tangat pp cōbusturā. ligas bene & colas in caccabo sup acronē coloniū. teres pip ligusticum: pulei aridi modicū. cumīnū sil frictum ut bñ tegatur suffundis mel acetum defrutum liquamen refundis i caccabū. sed colosiū acronē facies vt ferueat sup ignē lentū. Aliter tisanā ifundis cicer lenticulam. pisam de fricas tisanā & cū leguminibus elixas. Vbi bñ bullierit olei satis mittis. & super viridia cōcidis porrū coriandrum anetū phœniculū mollē. hæc viridia mīna cōcisa in caccabū coliculos elixas & teres phœniculi semen satis origanum silphi piper ligusticum. Postq̄ trueris liquamīe tēperas. & sup legumina refundis: agitas coliculatorum minutas super concidis.

Fabatīæ virides & baianæ.

f Abatīæ virides ex liquamine oleo coriandro viridi cumīno & porro conciso coctæ inferuntur. Aliter fabatīæ frictæ ex liquamine inferuntur. Aliter fabatīæ ex sinapi

rito melle nucleis ruta cumino ex aceto inferuntur. ba
ianas elixas minutatim concidis ruta: apio viridi por
ro: aceto: oleo: liquamine: careno: vel passo: modico:
inferes.

Fœnum græcum.

Oenum græcum ex liquamine oleo & vino
f f faseoli & cicer: faseoli virides & cicer ex sale
cumino oleo & mero modico inferunt. Ali
ter faseolus siue cicer frictos ex cenogaro & pipere gu
stabis & elixatis sumpto semine cum ouis: in patella
phœniculo viride piper & liquamē & careno modico
p falso inferuntur. vel simpliciter & solet.

Explicet Apicii ostrea liber quartus.

Capitula.

Ingrue vel anate perdice turtur palumbo columbo &
diuersis auibus.

In turdis

In ficedulis

In pauo

In phasianio

In anserē

In pullo

Incipit tropetes liber sextus.

In Strutione.

i N strutione elixo pip meta cuminu: passu.
apii semē: dactylos vel cariotas: mel: acetu
passu: liquamē & oleu modice: & i caccabo

acies vt bulliat a mulo obligas: & sic partes strutiōis
in lance perfundis: & desuper: piper aspergis. Si autē
condituram coquere volueris: alicā addis. Aliter stru
tione elixo piper: ligusticum: timū aut satureiam mel
sinape acetum liquamen: & oleum.

Ingrue vel anate perdice turtur palumbo colūbo: &
diuersis auibus. Gruem vel anatem lauas vel ornas: et
includis in olla: adiciēs aquam: salem: anetum: dimi
dia coctura. decoques dum obduretur leuas. & iterū
in caccabum mittis cum oleo: & liquamine cum fasci
culo origani: & coriandri: prope cocturam: defrutum
modice mittis vt coloret. Teres: piper: ligusticum: cu
minum: coriandrum: laseris: radicem: rutam: carenū:
mel: diffundis: ius de suo sibi aceto temperas in cacca
bo reexinanes: vt calefiat a mulo obligabis: imponis
in lance & ius perfundis.

Ingrue in anate vel in pullo: piper: cepam: siccam: li
gusticum: cuminum: apii: semen: pruna vel damasce
na: enucleata: mustum: acetum: liquamen: defrutum
oleum: & coques. Gruem cū coquis caput eius aqua:
quam non tangat: sed sit foris ab aqua cuncta fuerit
de saIANO calido: inuolues gruem: & caput eius tra
hes cum verius sequetur: vt pulpæ vel ossa remaneant
cum neruis. n. manducari non potest.

Gruem vel anatem: excipis: lauas: ornas: & in olla

exiliabis cum aqua sale & aneto dimidia coctura. Ra-
pas quoq; vt exbromari possint leuabis de olla & ite-
rum lauabis: & i caccabum mittis anatem: cum oleo
& liquamine: & fasciculo porri & coriandri. rapam lo-
tam & minutatim concisam desuper mittis: facies ut
coquatur modica coctura: mittis defrutum vt coloret
Ius tale parabis piper: cuminum: coriandrum: laseris
radicem: suffundis acetum: & ius de suo sibi reexina-
nies super anatem vt ferueat. Cum ferbuerit: a mulo
obligabis: & super rapas adicies piper aspergis & ap-
ponis. Aliter in gruem vel anatem elixam: ligusticum:
piper cuminum: coriandrum: siccum: mentam: origa-
num: nucleos: carotam: liquamen: oleum: mel: sinape
& vinum. Aliter gruem: vel anatem assas eas: de hoc
iure perfundis. Teres piper: ligusticum: organum: li-
quamē: mel: acetum: modicum: & olei ferueat bene mit-
tis a mullum & supra ius rotulas cucurbitae elixae: vel
collocas vt bulliant si sunt: & ungelle coques: & ieci-
nora pullorum inuoletari: piper: minutum: aspergis:
& inferes. Aliter in grue vel anate elixa: piper: ligusti-
cum: apii: semen: eruca: vel coriandrum: mentam: ca-
rotam: mel: acetum: liquamen: defrutum: & sinape
idem faciet: Et si in caccabo assas in perdice & attage-
na & in turture elixas: piper: ligusticum: apii: semen:
mentam: myrthum: & baccas vel vuam passam vel vi-
num: acetum: liquamen: & oleum: vteris frigido per-
dicem cum pluma sua elixas ibi: & madefactam depi-

labis perdices coctura: occisa perdix potest ex iure co-
qui non indurescant: si dierum ferbuerit: elixa coqui:
debet in perdice & attagena. & in turture piper: ligu-
sticum: mentam: rutæ: semen: liquamen: merum: &
oleum calefacias in palumbis columbis auibus: in al-
tile & in phoenicoptero in assis: piper: ligusticum: co-
riandrum: careum: cepam: siccam: cui vitellum: careo-
tam: mel: acetum: liquamen: oleum: & vinum. Aliter
elixis: piper: careum: apii: semen: petroselinum: con-
dimentum: mortaria: careotam: mel: acetum: vinum:
& oleum: & sinape. Aliter piper: ligusticum: petrose-
linum: apii: semen: rutam: nucleos: careotam: mel:
acetum: liquamen: sinape: & oleum: modice. Aliter
piper: ligusticum: laserum: vinum: suffundis: liqua-
mine: vino: & liquamine: temperabis: & fundis super
columbum: vel palumbum: piper: asperum inferes.
Ius in diuersis auibus: piper: cuminum: frictum: ligu-
sticum: mentam: vuam passam: enucleatam: aut da-
mascenam: mel: modice: vino: mirto temperabis: ace-
to: liquamen: & oleo: calefacies: exagitabis apio: &
satureia. Aliter ius: in auibus: piper: ligusticum: pe-
troselinum: mentam: siccam: aneti: flos: vino: suffun-
dis adiciēs: ponticam: vel amigdola tosta: vel modi-
cum vino: & aceto liquamine temperabis oleū in pul-
taꝝ super ius mittis: calefacies: agitabis ius: apio viri-
di & nepeta in caraxas: & perfundis ius cādidū manē

elixā: piper: ligusticū: cumīnū: apīi semen: ponticam:
vel amīgdolā tostā: vel nuces depīlatas: mel: modicū:
liquamē: acetum: & oleum. ius virīde. in auibus pīper
careū spīca īndīca cumīnū: folium condimenta virīd.
oē genus dactilum: mel: acetum: vīnum modice liqua
men: & oleum ius candidum in anserē elixō pīp careū
cumīnum: apīi semen: timū: cepā: laseris radicem: nu
cleos tostos: mel: acetum liquamē & oleum.

Ad aues hircosas omnioger pīper: ligusticum: timū
mentam arīdam caluam careotam: mel: acetū: vīnū:
liquamen: oleum: defrutum sinapem: auem sapīdiorē
& altiorē facies. & ei pinguedīnem seruabis si eam
farīnam oleo subactā cōtextā in furnum miseris. Ali
ter auem in ventrem eius fractas oliuas nouas mittis
& cōsutam elixabis. Deīnde coctas oliuas exīmes. in
phoenicoptero: phoenicoptex: elixabis lauas ornas: ī
cludis in caccabum: adīcīs aquam salem anetum &
aceti modicum dīmīdīa coctura alligas fasciculū por
ri & coriādrī. vt coquatur: prope cocturam defrutum
mittis: coloras: adīcīs in mortariū pīp cumīnū: co
riandrum: laseris: radicem: mentam: rutam: fricabis:
suffundis acetum: adīcīs careotam. Ius de suo sibi p
fundis & inferes. Idem facies & ī psitaco. Aliter affas
auem: teres: piper: ligusticum: apīi semen: semamum
defrutum petroselinum: mentam: cepam: fīccam: ca
reotam: melle: vīno: liquamine: aceto: oleo: & defruto
temperabis.

Aues omnes ne liquecant cum plumis elixata om-
nibus melius erit: prius tamen exenterat p guttur: vel
in abias sublata anserem elixum calidum & iure frigi-
do apiciano: teres piper ligusticum coriandrum men-
tam rutam refundis: liquamen & oleum modice tem-
peras. Anserem elixum feruentem lauano mundo exie-
cabis. ius perfundis & inferes.

In pullo.

IN pullo elixo ius crudum adiciēs in morta-
rium: aneti semen: mentam siccam: laseris
radicem suffundis acetum adiciēs careotā
refundis liquamen: sinapis modicum & oleū defruto
temperabis & sic mittis pullum anetatum: mellis mo-
dice liquamen temperabis. lauas pullum coctum: &
lauano mundo siccas caraxas: & ius scissuris ifundis:
vt conuinat: & cum conuinerit aslabis: & suo sibi iure
pēnis tongis piper aspersum inferes.

Pullum partium: pullum aperies a nauī. & i quadra-
to ornas: teres piper ligusticum carei modicum suffū-
de liquamen: vino temperabis componis in cumana
pullum & condituram sup pullum facies: laser & vinū
interidas dissoluis & in pullū mittis simul & coques:
piper aspersum inferes.

Pullum oxizomum: olei acetabulū maiorem satis
modice liquaminis acetabulum: minorem aceti ace-
tabulum per q̄ minorem piperis scrupulos sex: petro-
selina n porros fasciculum.

Pullum numidum : pullum curas elixas lauas laser
ras : piper : & assas : teres : piper : cuminum : coriandri :
semen : laseris radicem : rutam : careotam : nucleos : suf
fundis : acetum : mel : liquamen : & oleum temperabis
Cum ferbuerit : a mulo obligas pullum pfundis piper
aspergis & inferes.

Pullū laseratū asparges a naui : lauabis ornabis : & i
cumana ponis : teres : piper : ligusticū laser : vinum suf
fundis . liquamen vino & liquamine tēperabis & mit
tis pullum coctus si fuerit piper aspersum inferes . pul
lum paroptū laseris modicū piperis scrupulos sex olei
acetabulum liquaminis acetabulum petroselinī mo
dice . Pullum elixū ex iure suo : teres piper cuminum : ti
mi modicum phoeniculi semen : mentam : rutam : lase
ris radicem : suffundis acetum adiciēs careotam & te
res : melle : aceto liquamine & oleo temperabis . Pul
lum refrigeratum & mittis siccatum : quem pfusum i
feres . Pullum elixum cum cucurbitis elixis iure supra
scripto addito sinape : piper fundis & inferes . Pullum
elixum cum colocasis elixis superscripto iure perfun
dis & inferes : facit & melixam : & in oliuis columbari
bus non valde : ita vt lixamentum habeat : ne dissiliat
dum coquitur in olla : submissus in sportellam : cum
bullierit frequenter lauas & ponis ne dissiliat . Pul
lus vardanus : pullum coques iure hoc : liquamine :
oleo : uino : fasciculum : porri : coriandri : satureia :
cum coctus fuerit : teres : piper : nucleos : cyatos duos :

& ius de suo sibi suffundis: & fasciculos proicias: lac
temperas & re exinanes in mortarium supra pullum
ut ferueat: obligas cum albamentis ouorum tritis: po
nis in lance: & iure superscripto perfundis: hoc ius
candidum appellatur. Pullum frontonianum: pul
lum prädura condies: liquamine oleo mixto: cui mit
tis: fasciculum: aneti: porri: satireia: & coriandri vi
ridis & coques. Vbi coctus fuerit lauabis cum in lan
ce defruto perunges: piper asperges & inferes. Pul
lus tractogalatus: pullum coques: liquamine: oleo:
vino: cui mittis fasciculum: coryandri: cepam: dein
de cum coctus fuerit lauabis cum de iure suo. & mit
tis in caccabum nouum: lac & salem: modicum mel:
& aquam emnam. i. tertiam partem ponis ad ignem
lentum ut tepescat: tractam confringis & mittis pau
latim assidue agitas ne vratur pullum illic mittis inte
grum vel cariotum versabis in lance: quem perfundis
ius tale: piper: ligusticum: origanum: suffundis: mel:
& defruto modicum: & ius de suo sibi temperas i cac
cabulo: facies ut bulliat: cum bullierit: a mulo obli
gas & inferes: pullus fusilis: sicut alique cuminatum
acerui & expedies: teres: piper: ligusticum: Zinziber
pulpam cesam aliquam elixam: teres cerebellum ex
iure coctum: oua confringis & commisces: ut vnum
corpus efficias liquamine temperas: & oleum modi
ce mittis: piper: integrum: nucleos: abundantes:
fac impensam: & imple pullum: vel porcellum:

ita vt laxamentū habeat. Similiter in capo facies ossi
bus eiectis coques. Accipies pullū & ornas vt supra :
aperies illum a pectore . pullus leocozimus: accipias
aquam & oleum hispanum abundans agitur vt ex
se ambulet humorem consumat . postea cum coctus
fuerit quodcūq; porri remanserit: inde leuas piper as
perges & inferes.

Explicit tropetes Apiciū liber sextus .

Incipit eiusdem politeles septimus.

Vulua sterilis callum libelli coticulæ & vngelle

Sumen

Ficatum

Ofellæ

Astature

In elixam & in copadiis

Ventricula

Lumboli & renes

Perna

Iecinora siue pulmones

Dulcia domestica & melce

Vului

Fungi farnei vel boleti

Tubera

In colocasio

Cocleas

Oua

Vulux steriles.

Vlva steriles callū libelli coticulæ & vngel
la. Vulvæ steriles: laser vulvas & apices po
liteles lib. vii. laser cirenaicum vel parthi cū:
aceto & liquamine tēperato appones in vulva sterile
piper: apii semen: mētā: siccā: laseris radicē: mel ace
tū & liquamē. Vulvæ steriles pip & liquamē laseri par
thico apponis. Callū libelli coticule vngelle pip liqua
mē laseris apponis. vulvā vt tostā facias in cātabro in
uolue: & postea i muria mitte: & sic coque.

Sumen.

Vmen elixas de cānis surdas. sale aspgis: &
i furnū mittis: vel i craticulā suballas. Teres
pip ligusticū liquamē mero & passo: a mulo
obligas & sumē pfundis: sum plenū. teritur pip careū
eclimus salsus quo suitur: & sic coquitur. manducatur
cum allece: sinape.

Ficatum.

Nficato cenogax p timū ligusticū liquamē:
i vinū modice: oleū. Aliter ficatū p cidis ad cā
nā: infundis i liquamē pip ligusticū baccas
lauri duas. iuolues i augumto & i craticula aillas & ife
res.

Ofellas.

O Fellas otieses i offillā designās ofellas i cute ita
vt cutis sic remaneat teres pip ligusticū anetū:
cuminū silphiū baccā lauri vnā suffūdis liquamē fricas
i angularē refundis simul cū ofellis vbi regeuerit in cō
dimētis biduo vel triduo ponis surdas decusatim: & i
furnū mittis. cū coxeris ofellas: q̄s designaueras. sepa

d i

bis & teres piper ligusticum suffundis liquamen: & passum
modicum ut dulce fiat. Cum ferbuerit ius a mulo obligas
ofellas facies & inferes: ofellas facies apicianas: ofellas
exofellas in rotundum copicas surdas ad furnum admoues
postea per duras leuas ut humorem expuat. In craticula
igni lento exsiccabis ita ne vratur teres: piper ligusticum
cum cipis cuminum liquamen & passo temperabis: cum
hoc iure: ofellas in caccabum mittis. Cum cocte fuerint
leuas & siccas sine iure pipe asperso & inferes. Si pingues
fuerint: cum furculas tollis: cutem potes: & de abdomine
huiusmodi ofellas facere: ofellae a pogeneo more ex
oleo liquamine codiuntur: & mittitur eis codimentum. Cum
coctae fuerint & super adiciuntur his cum in foco fuerint coditura
ra & denuo bulliunt & sine liquamine & oleo elixantur.
coquuntur: & sic pipe profundunt ius superscriptum: & sic
bulliunt. Aliter ofellae recte frigunt ut pene asse rodantur
liquaminis summi cyathos: aquae cyathum: acetii cyathum olei:
cyathum simul mixti: & in missis in patellam fictilem frigi-
gis & inferes. Aliter ofellas in sartagine abundantius
cenogaro: piper asperges & inferes. Aliter ofellas:
ofellae prius sale & cumino infusae in aquam recte frigi-
guntur.

Assaturam.

Assaturam assam a furno simpliciter salis pluri-
mi conspersam cum melle inferes. Aliter assaturas
petroselinii scrupulos sex: lasii scrupulos. vi.
gingiberis scrupulos. vi. lauri baccas. v. codimenti lasii

radicem. vi. cipis scrypulos. vi. origani scrypulos. vi. co
sti modice. pyretri scrypulos. iii. apii seminis scryplos
vi. pipis scrypulos. xii. liquaminis & olei quod sufficit
Aliter assaturas mirtae siccae baccam exeteratam cum cu
mino pipere mel liquamen defruto & oleo teres. & fer
uefactum amulas carne elixam sale subastatam perfundis pip
aspergis & iferes. Aliter assaturas pipis scrypulos sex
ligusticum scrypulos sex: petroselinum scrypulos. vi. apii
semen scrypulos. vi. aneti scrypulos. vi. laseris radicem
scrypulos. vi. assareos scrypulos. vi. pyretri modice ci
pis scrypulos. vi. carei scrypulos. vi. cumini scrypulos
vi. gingiberis scrypulos. vi. liquaminis emina. olei ace
tabulum. Assatura in colare elixat & infunditur infreta
li pip condimentum mel liquamen: & atterit in clibano
quousque coquat. Elixum vero collare si voles sine condi
tura assas & succum calidum perfundis.

In elixa & copadiis.

In elixa oem pip ligusticum organum rutam
silphium cepam siccam vinum carenum mel acetum
olei modicum pficatum & sauno expressam. eli
xam perfundis. Ius in elixa petroselinum: liquamen acetum ca
reotam cepullam: olei modicum pfundis calido iure. Ius i eli
xam teres piper rutam aridam phoeniculi semine cepam:
careotam liquamen & oleum. Ius candidum in elixa
piper liquamen vinum rutam cepam nucleos coditum modicum
de bucellis maceratis unde strigat oleum cum coxeris ius
pfundis. Aliter ius candidum in elixam piper: careum:

d u,

ligusticū:timū:origanū:cepulā:dactilū:mel:acetū:li
quamen:oleū. In copadiis ius albū:pīp:cuminū:ligu
sticū:rutæ semen damascenas ifundis vinum cenome
li & aceto temperabis timo & origano. Aliter ius can
didū in copadiis:pīp:timū:cuminū:apii semen:phœ
niculū:rutā:baccā myrtæ vnā.passum mulso tempa
bis agitabis ramo satureiæ. Ius in copadiis pīp ligusti
cū:careum:mētā nardostatiū foliū:oui vitellū mel:
mulsam acetum:liquamē & oleū agitabis satureiā:
& porro a mula ius. Ius albū in copadiis:pīp ligusticū
cuminum:apii semen:timum:nucleos infusos:nuces
infusas & purgatas gatas:mel:acetum:liquamen:&
oleum. Ius in copadiis pīper apii semen:careum:satu
reiā:enechi flos:cepullā:amigdala tosta:careotā:li
quamē:oleum sinapis modicum defruto coloras. Ius
in copadiis pīper:ligusticū:petroselinum:cepullam:
amigdala tosta:dactylum:mel:acetū:liquamē:defru
tum:oleum. Ius in copadiis oua dura incidis pīper:cu
minum:petroselinum:porrum coctū:myrtæ baccas:
pluſculum mel:acetū:liquamē:oleum. In elixam ane
tatam crudum pīper aneti semen mentam siccam:la
seris radicem suffundis careotā mel liquamen sinapis
modicū defruto oleo temperabis:& hoc collare porci
no. Ius i elixā alligatam:pīper:ligusticum careo apii
semen timū cepullam dactylum alecē colatum melle
& vinum temperas:apium viridē icisum sup aspergis
oleum mittis & inferes.

Ventricula.

Entrem porcinum bene exinanies aceto: &
u sale postea aqua lauas: & sic hanc impesam
imples pulpam porcinam tonsam trita: ita
ut eneruata comisceas cerebelli tria: & oua cruda: cui
nucleos infundis: & piper integrum mittis: & hoc iure
teperas. teres pip ligusticu silphiu anesu. gingiber ru
ta modicu reple aqualicum sicut laxamentum habeat
ne defiliat. in coctura surclas ambas: & in olla bullie
te: submittis leuas & pugis acu ne crepet. qua dimidi
as coctum fuerit leuas & ad fumum suspendis ut colo
retur: & denuo eum plixabis ut coq possit. Deinde liq
mine mero oleo modico & cultello apies: & cu liqmie
& ligustico apponis ventrem ut tostum facias: i catibro i
uolue. postea in muriam mittis & sic coque.

Lumbuli & renes.

I Vmbuli & renes ita fiunt: apiunt i duas ptes
ita ut expansi sint. & aspgitur eis pip tritu nu
clei: & coriandrū cōcisum minutatim factū
& semē phœniculi tritū. Deinde lūboli euoluūt assi &
cōsuunt & iuoluūtur oīto: & sic pdurant i oleo & liq
mine: inde assantur i clibano vel craticula.

Perna.

P Ernam ubi ea caricis plurimis elixaueris: &
trib⁹ lauri foliis detracta cute tessellā icidis
& melle coplebis. deinde farinā oleo subactā
oteres: & ei coriū redis ut cu faria cocta fuerit eximas

d iiii

furno & iferes. Pernæ cocturā ex aqua cum caricis co-
cta simpliciter vt solet ī lata cū bucellis carcenī vel cō-
dito melius sicut musteis petasonē: & musteis petaso-
nē elixas fuerit decarnas. & armillā illius cādētī batil-
lo uris melle cōtingis. qđ melius mīslum ī furnū melle
obligas. cū coloraueris mittis ī caccabū pīp: fascicu-
lum rutæ mēx temperas. Cū fuerit tēperatū dimidiū
īn petasonē pfundis. & aliā ptem pīpati bucellas mu-
steorū factas pfundis: cū sorbuerit: quod mustei recu-
sauerit petasoni refundis. Iaridī coctura tectū aqua cū
multo aneto coques olei modicū distillabis & modicū
cum salis.

Iecinora siue pulmones.

i Ecínora edīa vel agnīa sic coques aquā mul-
sam facies & oua ptem lactis admisces eis:
vt īcīsa iecinora sorbeāt: coqs: & cēnogaro:
pīpe aspsō iferes. Alī iecinora ī pulmonib⁹ ex lacte la-
uas pulmones & colas qđ cape possūt: & ifringis oua
duo cruda: salis grana pauca mellis ligulā: & simul cō-
misces & īples pulmōes & cōfrīgis: & hoc cēnogaro p-
fundis.

Dulcīa domestica.

d Vlcīa domestica palmulas vel dactylos & ī
farcies. sales foris cōtingis: & cepto semine
nuce vel nucleis vī pīp tritū: frīgis ī melle co-
cto & īferes. Aliter dulcīa musteos aphros optimos
rades: & ī lacte ifundis. Cum biberint ī furnum mīt-
tis ne arefcant modice exīmes eos calidos melle pfun-

dis cōpungis vt bibant. piper aspergis & inferes.
Aliter dulcia filigineos ramos frāgis & bucellas maio
res facies: in lacte infundis. frīgis & i oleo mel supfun
dis & inferes. Dulcia pipata mittis mel meꝝ passā ru
tā eo mittis nucleos nuces alicā elixatā cōcisas nuces
auellanas tostas adīcies & iferes. Aliter dulcia piper
nucleos mel rutā & passum teres cum lacte & tractā
coques coagulum coqueꝝ cum modicis ouis perfusum
aspersum inferes. Aliter dulcia accīpies simulam co
ques: & in aquam calidam: ita vt durīssima pulte faci
es. Deinde in patellam expandis. cum refrixerit con
cidis quasi dulcia & frīgis i oleo optimo leuas. perfun
dis mel: piper aspergis & inferes. melius feceris si lac
pro aqua miseris. Tiropatinam accīpies lac aduersus
patinam estimabis. temperabis lac cum melle quasi
ad lactantia oua quinq; ad sextarium mittis si ad emi
nam oua tria in lacte dissoluis: ita vt vnum corpus fa
cias: in cuminata colas & igni lento coques. Cum du
xerit ad se piper aspergis & inferes. Oua sfongia ex la
cte oua quattuor lactis eminam: olei vnciam in se dis
soluis: ita ut vnum corpus facias i patellam subtilem
adīcies olei modicum: facies vt bulliat: & adīcies im
pensam qua comparasti vna parte cum fuerit coctum
in disco vertes melle perfundis: piper aspergis & infe
res. Mel caseum piper & liquamen vel sale olco & co
ryandro.

Bulbos.

d iiii

Vlbus olei liquamine: aceto: inferre modico
b cumino dispso. Aliter bulbos tundis aqua
ex aqua coques. Deinde oleo frigis. ius sic fa
cies timū puleiū pip organū mel acetū defrutū careo
tā liquamē oleū modice pip aspergis & iferes. Varro
si quid de bulbis dixit i aquā: q veneris hostium q̄rūt:
deinde vt legitimis nuptiis i cena ponunt. sed & cum
nucleis pineis: aut cū erucæ succo & pipe. Aliter bul
bos frictos cenogaro inferes.

Fungi farnei vel boleti.

Fungi farnei elixi calidi ex siccarī i garo pip
ac ipiunt. ita vt pip cū liquamine teres. In fū
gis farneis pip carenū acetū & oleū. Aliter
fungi farnei elixi ex sale oleo mero coriandro cōciso in
feruntur. Boletos fungos carenū fasciculū coriādrī vi
ridis: vbi ferbuerit exēpto fasciculo iferes. Boletos alr
coliculos eorū liquamine vel sale aspso inferunt. Bole
tos aliter tirfos eorū cōcisos in patellā oua pfundis ad
dito pipe ligustico modico melle liquamine tempera
bis oleum modice.

Tubera.

Tubera radis elixas sale aspgis & surculo infū
ges subassas & mittes i caccabū oleū liqmē
carenū vinū pip & mel cū ferbuerit a mulo
obligas. Tubera exornas & iferes. Alr tubera elixas:
& aspsō sale i surculis affigis & subassas: & mittis i ca
cabū liquamen oleū vinū carenū: vinū modice & pip

cōfractum & mellis modicū & ferueat: cū ferbuerit a mulo obligas. & tubera cōpunges vt cōbibant illud exornas. Cū bene ferbuerit inferes. Si uolueris eadem tubera omēto porcino iuolues & assabis & sic iferes. Aliter tubera: cenogary pip: ligusticū coriādrū rutā: li quamē: mel: vinū: oleū modice calefacies. Alr tubera pip mētā rutā mel oleū vinū modice calefacies & inferes. Alr tubera pip cumīnū silphī mētā apīū rutā mel acetū vel vinū salē vel liquamen & oleum modice.

In colocasio.

- i N colocasio pip cumīnū rutā vel liquam olei modicū: cū ferbuerit a mulo obligas.

Cocleas.

Ocleas lacte pastas accipies cocleas fōgiza bis mēbranā tolles vt possint pdir. adiciēs ī vas lac & salē vno die: ceteris diebus ī lac p se & omora mūdabis stercus cū pasta fiūt vt n possint se retrahere: & ex oleo friges: mittes cenogary. Silrī & pulpas pasci possint. cocleas sale puro & oleo assabis. Cocleas lasere liquamie pipe oleo suffundis. Cocleas assas liquamine pipe cumio suffundis assidue. Aliter cocleas viuentes in lac siligineum infundis. vbi pastæ fuerint coques.

Oua.

- o Va frixa cenogarata ob elixa liquamie oleo mero: vel ex liquamine pipe lasere in ouis apalis pipe: ligusticū: nucleos ifusos suffun

des mel acetum liquamine temperabis.

Explicit Apicii politeles liber septimus.

Incipit eiusdem tetrapus octauus.

In apro.

In ceruo.

In caprea.

In ouifero.

Bubula siue vitulina.

In edo & agno.

In porcello.

In lepore.

Glires.

In apro.

Per ita coditur spongatur: & sic aspgitur ei
a sale cuminum tritum: & sic manet. Alia die
mittitur piper tritum condimentum apri-
num vel liquamen carenum & passum. Aliter in apro
aqua marina cum ramulis lauri: aprum elixas quous-
q; madescat. corium ei tolles cum sale sinape aceto in-
feres. Aliter in apro teres piper: ligusticum: origanu:
baccas myrte exenteras coriadrum cepas suffundes
mel vinum liquamen oleum modice sale facies: a mu-
lo obligas. Aprum in furno coctum pfundes. hoc & i
oe genus carnis ferme facies. In aprum assum iure fer-
uentia facies si piper cuminum frictu apii semen: me-
tam: timum: latureiam: enechi flos: nudes rosos: ami

gdola tosta vel vinum: liquamen acetabulum: oleum
modice. Aliter in aprum assum iura feruentia: piper:
ligusticum: apii semen: mentam: timum: nucleos to-
stos: vinū acetū liquamen: & oleum modice. Cum ius
simplex bullierit tunc triture globū mittes: & agitas
cepa & rutā fasciculos: si volueris pingue ius facere
oblīga si vis albo ouorum liquido moues paulatim as-
pergis piper tritum & inferes. Ius in aprum elixum
piper: ligusticum: cuminum: silphi: origanum nucle-
os careotam sinape acetū liquamen & oleum. Ius ri-
gidum in aprum elixū piper: ligusticū: cuminū: aneti
semen & timū: origanū filii modicum erucæ semē plu-
sculū suffundes meꝝ: cōdimenta viridia modica cepa
pontica vel amigdola fricta: dactylum: mel: acetum:
meꝝ modicū coloras defruto liquamē oleum. Aliter i
apro teres pip: ligusticum: origanū apii semen laseris
radicē: cuminū: phoeniculi semen: rutā: liquamē vinū
passum: facies vt ferueat. Cum ferbuerit a mulo obli-
gas: aprum nitroforas & inferes.

Perna aprina: ita impletur recentia p articulum per-
næ palum mittes: ita vt cutem a carne sepes vt possit
cōdimentū accipe per cornulū vt vniuersa impleatur.
Teres pip baccā lauri: rutā si volueris: laser adiciēs: li-
quamen opimū carenum & olei viridis guttas. Cum
impleta fuerit: constringitur illa pars: quę impleta est
ex lino: & mittitur in zemam: elixatur in aquam ma-
rinam cum lauri curionibus & aneto.

In ceruo.

¶ V s i ceruum teres piper ligusticum carenū:
i origanum: apii semen radicem: phoeniculi
semen: fricabis suffundes liquamen vinum:
passum: oleum modice cum ferbuerit a mulo obligas
Ceruū coctum introforas: tanges & inferes. In pla
ticerote similiter & in omne genus venationis eadem
cōditura vteris. Aliter ceruum elixabis & subassabis
teres piper: ligusticum: careum: apii semen: suffundes
mel acetum liquamen: oleum calefactum: a mulo ob
ligas: & carnē perfundes. Ius in ceruo piper ligusticū
cepullā: origanū: nucleos: careotas: mel: liquamen: si
nape: acetum: oleum: ceruine conditura piper: cumi
num cōdimētum petroselinum cepa: ruta: mel: liqua
men: mentam: passum: careum: & oleum modice: a
mulo obligas. Cum iam bullit iura feruentia in ceruo
piper: ligusticum: petroselinum: cuminū perfundes:
nucleos tostos: aut amigdola: mel acetum vinum ole
um modice liquamen & agitabis embebam. In cerui
nam assam piper nardostatium folium apii semen: ce
pam: aridam: rutam viridem: mel acetum: liquamen:
adiectum: careotam: vuam passam & oleum. Aliter
in ceruo: in assum iura feruentia: piper: ligusticum: pe
troselinum: damascena macerata: vinum: mel: ace
tum: liquamen: oleum modice agitabis porro: & sa
tureia.

In caprea.

i Vs in capā pip ligusticū careū: cuminū: petroselinū: rutæ semē mel sinape acetū liquamē & oleū. Aliter ius in capā assa: pip: condimentū rutā cepam mel liquamen passum oleū modice: a mulū iam bulliet. Aliter ius in capā pip cōdimentū petroselinum organū modicum rutam liquamē mel passū & olei modicū a mulo obligabis.

In ouifero hoc est ouis siluatica.

i Vs in ouifero feruens pip ligusticū cuminū mētā siccam timū silfi: suffūdes vino: aduicias damascena macerata mel vinū liquam acetū passum ad colorem oleū agitabis fasciculo organi & mētæ siccæ. Ius in venationibus oibus elixis & assis. pipis scrupulos. viii. rutam: ligusticū: apii semē iunipum timū mētā aridā scrupulos senos. pulei scrupulos. iii. hæc oia ad leuissimū puluerem rediges: & in vno omisces & teres aduicias in vasculū mel: quod satis erit. & his vteris cū oxigaro. ius frigidū in ouifero pip ligusticū: timū: cuminū: frictū: nucleos tostos mel: acetū: liquamen & oleum: piper aspergis.

Bubula siue vitellina.

u Vitellina fricta pip: ligusticum: apii semē: cuminum: organū: cepam: siccam: uiam passam: mel: acetū: vinum: liquamē: oleū defricatum. Vitulinam siue bubulā cum porris ciclaneis vī cepis vel colocasis: liquamen piper laser & olei modicū. In vitulinam elixam teres piper ligusticum careū:

apii semen suffundes mel: acetū: liquamē oleū calefa-
cies a mulo obligas & carnē pfundes. Aliter in vitu-
lina elixa piper: ligusticum: phœniculi semen: origa-
num: nucleos: careotam: mel: acetum: liquamen sina-
pi & oleo.

In edo vel agno.

Opadia edina siue agnina pipe liquamine
c coques cū faseolis faratariis liquamine pip-
lasere cū imbrato bucellas panis oleo modi-
co. Aliter edinam siue agninā excaldatam mīttes in
caccabum copadia cepam coriandrum minutū succi-
des. Teres piper ligusticū cumīnum liquamen oleum
vinū coques. exinanies in patina a mulo obligas. Aliter
edinā siue agninā excaldatam a crudo tritura morta-
rio accipere debet. Capria autem cū coquitur accipit
trituram edum siue agnum assum. Hedi cocturā ubi
eum ex liquamine & oleo coxeris incisum ifundes in
pipe lasere liquamine oleo modice: & in craticula assa-
bis eodem iure cōtinges: pip aspges & inferes. Aliter
edū siue agnū: assus pipis semiunciā: aseros scrypulos
vi. ginziberis modicum. petroselinī scrypulos .vi. las-
eris modicum: liquaminis optimi emina: olei acetabu-
lum. hedus siue agnus syringladus idest māmocestis
exossat' diligenter agilla sicut fiat: & intestina ei i-
tegra exinamiantur: ita vt caput intestina suffletur: &
per nouissimam partem stercus exinabitur. aqua la-
uantur diligenter & sic implentur admixto liquamine

& ab humeris consuitur: & mittit in clibanum. Cum coctus fuerit perfunditur. Ius bullies lacte: piper tritum liquamen carenum defricum modice: sic & oleum et bullienti mittis a mulum: vel certe mittitur in retiaculo vel in sportella: & diligenter constringitur: & bullienti zema cum modico salis submittitur. Cum bene illic tres undas bullierit: leuatur & denuo bullit: cum humore superscripto bulliente conditura perfunditur: Aliter hedus siue agnus siringianis lactis: sextarium vnum mellis vncia quattuor piperis vna. salis modicum: laseris modicum ius in ipso oleum acetabulum liquaminis: mellis acetabulum dactylos tritos octo. vini boni emina a mulum modice. Hedus siue agnus crudus: oleo piper fricabis: & asperges foris salem purum multo cum coriandri semine: in furnum mittis. assatum inferes. hedum siue agnum tatarpeianum antequam coquantur. Consuitur piper: rutam: satureiam: cepam: timum modicum: & liquamine collues. Hedum macerabis in furno in patella: qua oleum habeat. cum percoxerit perfundes in patella impensam teres satureiam: cepam: rutam: dactylos liquamen vinum: carenum: oleum: cum bene duxerit impensam in disco pones. piper asperges & inferes. Hedum siue agnum pasticum mittes in furnum: teres piper rutam: cepam: satureiam: damascena nucleata: laseris modicum: vinum: liquamen: & oleum vinum feruens coluitur in disco ex aceto sumitur.

Hedo laurum ex lacte: hedū curas. ex ossas interanea
eius cū coagulo tolles: lauas: adiciēs in mortariū pip
ligusticum laseris radicē: baccas lauri duas pīretī mo
dicū. cerebella duo vel tria. hæc oīa teres suffundes: li
quamē tempabis ex sale sup triturā colas lactis sexta
rios duos: mellis ligulas duas. & sup hedū cōponis in
giro & omento carta cohopies. surelas ī caccabum vī
patellam cōpones hædum: adiciēs liquamē oleum vi
nū. Cum ad mediā cora venerit teres pip ligusticū: &
ius de suo sibi suffundes mīttes in frīcto modicū teres
reexinanies in caccabū. Cum pcoctus fuerit exornas
a mulo obligas & inferes.

In porcello.

Orcellum farfilem duobus generib⁹ curas
p aut guttur exēteras a ceruice ornas anteaq̃
pdures sub apies auriculā sub cutem mīttes
impensam tarentinam in vexicam bubulam: & ī fistu
lam auīariū rostrouexicæ alligabis: per quam expri
mes in aure quātum cœperit: postea carta præcludes
& infiblabis & præparabis aliam impensam. sic faci
es. Teres piper ligusticum origanum laseris radicem
modicum suffundes. liquamen adiciēs cerebella co
cta: oua cruda alicam coctam. Ius de suo sibi fuerit au
cellas nucleos piper integrum liquamine temperas.
imples porcellum salem cuminum laser porcellum: li
quaminatum. de porcello eiciis utriculū ita ut ali
quæ pulpæ in eo remaneant. Teres piper ligusticum:

origanum suffundes liquamen adiciēs vnum cerebel
lum: oua duo mīscēs in se porcellum p̄duratum īples:
fibrabis ī sportella feruētī ollæ submittis. cocto fibras
tolles: vt ius ex ipso manere possit: pīper aspersum īfe
res. porcellum elixum farfilem de porcello vtriculum
eiciēs p̄duras teres pīper ligusticum: origanum suf
fundes: liquamen cerebella cocta quod satis sit. Simi
liter oua dissolues: liquamine temperabis. farcimīna
cocta integra p̄cides: sed ante porcellum p̄dura
tum liquamine delauas: deinde imples: ī fibras ī spor
tella feruētī ollæ submittes coctum spongias sine pi
pere īferes: porcellum assū tracto mel ī porcellum
curatum a gutture extenteras. siccas teres pīperis vn
ciam: mel: vinum: impones vt ferueat: tactam sicca
tam confringes & partibus caccabo permīscēs agita
bis furculo lauri viridis: tandiū coques: donec lenis fi
at: & īpīnguet. hac īpenſa porcellum imples: sur
culas obduras: carta ī furnum mīttes exornas & īn
feres. Porcellum lacte pastum elixum calidum iure fri
gidum crudo apiciano. adiciēs ī mortario pīper: li
gusticum coriandri: semen: menta: ruta fricabis suf
fundes liquamen: adiciēs: mel: vinum: & liquamen:
porcellum vitellianum: porcellū ornas quasi aprum:
sale asperges: ī furno assas: adiciēs ī mortarium: pi
per: ligusticum: suffundes liquamē vino & passo tem
perabis ī caccabum olei pusillum ferueat: & porcel
lum assū iure asperges ita: & sub cute eius recipiat.

c i

Porcellum flacianum: porcellum ornas in modū apri
sale asperges & in furnum mittes. Dum coquitur adii
cies in mortarium piper ligusticum careum apii semē
laseris radicem: rutam viridem fricabis suffundes liqua
mine vino & passo temperabis i caccabū olei modicū
ferueat a mulo obligas porcellum coctum ab ossibus
tanges. apii semen teres ita vt fiat puluis aspges & ife
res. Porcellum laureatum: porcellum ex ossas quasi
cenogaratum ornas: præduras laurum viridem in me
dio franges: satis in furnum assas & mittes in morta
rium piper: ligusticum: careum: apii semen: laseris: ra
dicem: baccas lauri fricabis. suffundes liquamen & vi
no & passo temperabis adiiicies in caccabum olei mo
dicum vt ferueat. obligas porcellum: lauro eximes: &
ius ab osse tanges & inferes. Frontonianum porcellū
ex ossas præduras ornas adiiicies in caccabum liqua
men vinum obligas fasciculum porri aneti media co
ctura: mittes defricum. coctum lauas: & siccum mit
tes piper asperges & inferes. Porcellum ceno coctū
porcellum præduras ornas: adiiicies in caccabum ole
um: liquamē: vinum: aquam obligas fasciculum por
ri coriandri: media coctura colorabis defricto: adiiici
es in mortarium piper ligusticum careum: origanum
apii: semen: laseris radicem: fricabis suffundes: liqua
men ius de suo sibi vino: & passo temperabis: exina
nies in caccabum facies vt ferueat. Cū ferbuerit a mu
lo obligas. porcellum compositum: in patina perfun

des piper asperges & inferes. Porcellum celsinianum
ornas infundes pipere ruta cepa satureia succo suo: &
oua infundes per auriculam & ex pipere liquamine vi
no modico in acetabulum temperas & sumes. Porcel
lum assum teres: piper: rutam: satureiam: cepam: ouo
rum coctorum: media liquamen: vinum: oleum: con
ditum bulliat conditura. porcellum inuolitari perfun
des & inferes. porcellum ortolanum. porcellus ortola
nus exossatur per gulam in modum iuris mittitur in
eo pullus efficiatur particulatim concisus. Turdi fice
dulæ eficia de pulpas sua: lucanica: dactyli exossati fa
briles bulbi: cocleæ exemptæ: malua: beta: porri api
um: coliculi elixi: coriandrum: piper integrum: nuclei
oua quindecim super infunduntur: liquamen: pipera
tum: oua mittantur tria: & consuitur & præduratur.
in furno assatur. Deinde a dorso scinditur: & iure hoc
perfunditur piper teritur ruta: liquamen: passum: mel
oleum: modicum: cum bullierit: a mulu mittitur. Ius
frigidum in porcellum ita facies. melixum teres: pip:
careum anetum origanum: modice nucleos pineos:
suffundes: acetum: liquamen: careotam: careotam:
mel: sinape factum superstillabis: oleum: piper: asper
ges & inferes. Porcellum traganum: sic facies: exos
sas porcellum & aptabis. sicuti enococtum: & ad fu
mum suspendes tantum salis ollam mittes & elixas:
vt coquatur. & sic eum in lance efferes: salso recente i
porcello lactente: piperis vnc. i. vini eminam olei opti

mi acetabulum acetū acetabulum minus.

In leporem.

Leporem madidum ī aqua percoquitur modice deinde componitur ī patina ac coquendus oleo ī furno. Et cū prope sit coctus ex alio oleo p tangito de conditura īnfrascripta teres pīp satureiā cepam rutā apīi semen liquamen laser vinū & modice olei aliquoties versatur ī ipsa percoquitur conditura.

Item aliam ad eam impensam.

Vm prope tolli debeat teres pīper dactilū: laser vuam passam carcenū liquamen oleū suffundes. & cum bullierit pīper aspges & inferes leporem farsum. nucleos ītegrōs amīgdo la nuces siue glandes concīsas: pīpis grana solida pulpa de ipso lepore & ouīs fractis: obligatur de omento porcīno ī furno. Sic itē impensam facies: rutam pīp saris cepā satureiā dactilos liquamen carcenū vel conditum diu cum bulliat donec spisset & sic pfunditur. sed lepus ī pīperatē liquamine & lasere maneat. Ius album ī assum lepore pīper ligusticū cumīnū apīi semen ouī durī medium trituram colligis: & facies globū extra. In caccabulo coques liquamen vinum oleū acetum modice cepullā cōcīlā: postea globulū cōdimtū mittes: & agitabis origāo vī satureia si opus fuerit.

a mulas. Aliter in leporē ex sanguine & iecinor & pu
monibus leporinis minuta: adiicies in caccabū liqua
men & oleum cocturam porrum & coriādrum minu
tatim concides. Iecinora et pulmones in caccabū mit
tes. Cum cocta fuerint teres piper: cuminum: corian
drum: laseris radicem mentā rutam: puleium: suffun
des acetum: adiicies iecinora leporum & sanguinem
teres mel: & de suo sibi aceto temperabis. Exinanies i
caccabū pulmones leporum minutatim concisos in
eundem caccabum mittes. facies vt ferueat. Cum fer
buerit a mulo obligas piper asperges & iferes. Aliter
leporem ex suo iure leporem curas exossas ornas mit
tes in caccabum: adiicies oleo: liquamen: cocturam:
fasciculum: porri: coriandrum: anetum: dum coqui
tur: adiicies in mortarium: piper: ligusticum: cuminū
coriandri: semen: laseris: radicem: cepam: aridā: men
tam: rutam: apii semen fricabis: suffundes liquamen:
adiicies mel: ius: de suo sibi: defricto aceto tēperabis.
facies vt ferueat: cum ferbuerit a mulo obligabis: ex
ornas. Ius perfundes asperges & inferes: leporem pas
senianum: leporem curas exossas extensum ornas. sus
pēdes ad furnum. Cum colorauerit facies vt dimidia
coquatur. lauas asperges salem: massam cœnogari tan
ges. adiicies in mortarium: piper: ligusticum: fricabis
suffundes: liquamen: vinum: & oleum: modicum: fa
cies: vt ferueat. Cum ferbuerit: a mulo obligas: lepo
rem: assumpta dorso tangis: piper asperges: & inferes.

e iiii

Leporem eficiatum eadem coctura condies: pulpam
nucleos infusos admisce: omento teges vel carta col-
liges lacrimas & furcula: leporem farilem: leporem cu-
ras: ornas: quadratum imponis. adicies in mortariū
piper: ligusticum: origanum: suffundes liquamē: adii-
cies iecinora gallinarum cocta: cerebella cocta pulpā
concisam: oua cruda tria liquamine temperabis. omē
to teges & carta & furculas lento igni suballas. adii-
cies in mortarium piper ligusticū fricabis: suffundes:
liquamen: vino & liquamine temperabis: facies vt fer-
ueat: Cum ferbuerit a mulo obligas: & leporem sub-
allatum perfundes: piper asperges & inferes. Leporē
aliter elixum ornas. adicies in lance: oleum: liquamē:
acetum passum: cepam: concidet & rutam viridem. ti-
mum subcultratum & sic apponis leporis conditura:
teritur piper. ruta cepulla & iecur leporis: liquamen:
carenum: passum olei modicum a mulum cum bullit
leporem succo sparsum: & hunc percondies sicut he-
dum tarpeianum. antequam coquatur ornatus fuitur
piper rutam satureiam cepā timum: modicum: liqua-
mine collues. postea in furnum coques: & impenfam
talem circumsparges: piperis semiunciam: rutam: ce-
pam: satureiam: dactylos .iiii. vuam passam: iusculum
coloratum super vatillum: vinum: oleum: liquamen:
carenum frequenter tangitur: ut condituram suam:
omnem tollat postea ex pipere sicco in disco sumitur.
Aliter leporem conditum coques ex vino liquamine:

aqua sinape: modicum: aneto porro: cum capillo suo
cum se coxerit: condies piper: satureiam: cepe: rotun-
dum dactylos: damascena duo: vinum: liquamen: ca-
rcenum olei modice stringatur a mulo: modicum bul-
liat. conditur lepus in patina perfunditur.

Glires.

Lires ificio porcino: item pulpis ex oi mem-
bro glirium erit trito cum pipere nucleis: la-
sere: liquamine farcies glires: & sutos in te-
gula positos mittes in furnum: aut farfos in clibano
coques.

Explicit Apicii tetrapus liber octauus.

Incipit eiusdem talassa liber nonus.

In locusta & cappari.

In torpedine.

In loligine.

In sepiis.

In polipo.

In ostreis.

Omne genus conchiliorum.

In eehino.

In merulis.

In sarda cordula.

Embractum baianum.

In locusta & cappari.

e iiii

oiliolliq N locusta & cappari induta: cepam: palla-
ni i canam concisam eius: pip: ligusticum: careu:
so mmm cuminum: careotam: mel: acetum: vinum:
liquamen: oleum: defricum. hoc ius adii cito sinapi in
elixuris. locustas sic facies. aperiantur locustae ut as-
let cum testa sua. & infunduntur eis piperatum cory-
andratum: & sic in craticula assantur. Cum siccauerit
adiicies eis in craticula: quoties siccauerint: quousq;
assantur. locusta elixa cum cuminato bene inferes: pi-
per: ligusticum: petroselinum: mentam: siccam: cumi-
num: plusculum: mel: acetum: liquamen: si voles foli-
um & malobatrui addes. Aliter locusta esicia de cau-
da eius sic facies folium noci: uiam prius demes & eli-
xas. Deinde pulpam concides: & cum liquamine: pi-
pere & ouis esicia formabis. In locusta elixa piper: cu-
minum: ruta mel: acetum: liquamen: & oleum. Aliter
in locusta piper: ligusticum: cuminum: mentam: ruta
nucleos: mel: acetum: liquamen: & vinum.

In torpedine.

i N torpedine teritur piper: ruta cepulla ari-
da: mel: liquamen: passum: vinum: modice
olei boni guttas cum bullire coeperit: a mu-
lo obligas. In torpedine elixa piper: ligusticum: petro-
selinum: mentam: origanum: oui medium: mel: liqua-
men: passum: vinum: oleum si voles addes sinape ace-
tum. Si calidum volueris uiam passam addes.

In loligine.

i N loligine in patina teres piper: rutam: mel
modicum liquamen: carcenū: olei guttas.

In loligine farfile piper: ligusticum: coryan-
drum: apii sem: oui vitellū: mel: acetū: liquam vinū &
oleū obligabis.

In sepiis.

i N sepiā farfile piper: ligusticū: apii sem: ca-
reū: mel liquam: vini condimenta coctiua ca-
lesfacies. & sic aperies sepiā & perfundes sic
facies eā sepiā coctā cerebella elixa eneruata teres cū
pipere. cui cōmisces oua cruda. quod satis erit piper i-
tegrū eficia minuta & sicco fues & in bullientem ollā
mittes ita vt coire ipensa possit. Sepias elixas ab alie-
no frigidam misces cū pipere lasere liquamine nucle-
is oua & condies vt voles. Aliter sepias piper ligusti-
cum cuminum coryandrum viridem mentam aridā
oui vitellū mel liquam vinū acetū & oleū modicū. &
vbi bullierit a mulo obligas.

In polipo.

i N polipo pipere liquamine lasere inferes.

In ostreis.

i N ostreis piper ligusticū oui vitellum acetū
liquamen oleū & vinum si volueris & mel
addes.

In omne genus conchilioꝝ.

Nomne genus conchiliorum piper: ligusti
i cum: petroselinum: mentam: siccam: cumi
num: plusculum: mel: liquamen: si voles fo
lium & malobatrū addes. In echino.

N echino accipies pultarium nouum olcū:
i modicum: liquamen: vinum: dulce: piper:
minutum facies vt ferueat: cum ferbuerit i
singulos echinos mittes: agitabis: ter bulliat. cum co
xeris piper: asperges & inferes. Aliter echino piper to
stum: modice: mentam: siccam: mulsum: liquamen:
spicam indicam: & folium: Aliter echino totum mit
tes. addes folium piper mel liquamē olei modice: oua
& sic obligas. intermospodio coques: piper: asperges
& inferes. In echino falso: echinum falsum cum liqua
mine optimum carceno pipere temperabis & appo
nes. Aliter echinus salis: liquamen: optimum admi
sces: & quasi recentes aptabunt. ita vt a balneo sumi
possint. In merulis.

N merulis liquamen porrum concisum cu
i minum passum satireiam: vini mistum fa
cies aquatius: & ibi merulos coques.

In sarda cordula.

N sardis. sardam farfilem sic facere oportet
i sarda exossatur & teritur. puleium cum pi
peris grana mentā nuces mel: impletur & cō
suetur: inuoluitur in carta: & sic supra vaporem ignis i
opculo cōponitur. Cōditur ex oleo careno allego. Sar

da ita fit. coqtur sarda: exossat' teritur piper ligustico:
timo origano rutā careotā melle: & in vasculo ouis in
cisis ornatur. Impēsa vinum modice acetū defrictum
& oleum viride. Ius in sarda piper origanum mentam
cepā acetū modicū & oleum. Ius in sarda pip ligusticū
apii semen mentā rutam careotam: mel: acetū vinum
& oleum. Cōuenit & in sarda. Ius in mugile falso pip:
ligusticum cuminum: cepa: menta: ruta: calua: careo
ta: mel: acetum sinape & oleū. Aliter ius in mugile sal
so pip origanū eruca menta ruta calua careota: mel:
oleum: acetum: Ius in siluro in pelapide & in tino salis
piper ligusticum: cuminum: cepam: mentam: rutam:
caluam: careotam: mel: acetum sinape: oleum. Ius in
mulo tarico piper rutam cepam dactylum sinapi tri
to commiscet echino oleo. & sic perfundes. piscem fri
ctum vel assatum salsum sine falso. Iecur coques teres
& mites piper: aut liquamen: aut salem addes oleum
iecur leporis aut hedi aut agni aut pulli. & si volueris i
formella piscē formabis oleū viride supra adiciēs. alr
vice falsi cuminū pip liqñ teres & passū modice vī ca
rei: & nuces tritas plurias misces: & simul oteres et sal
sa redde. fūdes oleū modice supstillabis hoc ægg stōa
chū valde rificit & digestionē facit. Embractū baianū
Mbractū baianū ostreas minutas sphondi
los vrticas i caccabū mites nucleos tostos
cōcisos rutam: apiū: piper: coriādrum cumi
num passum liquamen careotam oleum.

Explicít Apícii talassa liber nonus.

Incipit eius alieus vel alieuticon liber decimus.

In piscibus diuersis.

In murenā.

In anguillā.

In piscibus variis.

¶ Vs diabota non in pisce fríxo. piscem quēli
i bet curas saluas: friges: teres: piper cuminū
coriandri semen laseris radicē origanū rurā
fricabis suffundes acetum: adiciēs careotā mel defri-
ctum oleum liquamē tēperabis. refundes in caccabū
facias vt ferueat. Cū ferbuerit piscem frictū pfundes.
piper asperges & inferes. Ius in pisce elíxo pip: ligusti-
cum cuminū cepullā origanū: nucleos careotā mel
acetū liquam sinapi oleū modice: ius calidum: si velis
vuam passam. Aliter in pisce elíxo teres pip ligusticū
coriandrum viridē satureiā cepā ouorum vitella co-
cta passum acetū oleum & liquamen. Ius i pisce elíxo
piscem curabis diligenter mittes in mortariū salē. co-
riandri semen conteres: bene volues: eū adiciēs i pari-
nā coopis gipsabis coqs in furno. Cū coctus fuerit tol-
les aceto acerrimo aspges et iferes. Alr ius i pisce elíxo
cū curaueris piscē adiciēs i sartaginē semē: aquā ane-
tū viridē: & ipsum piscē: cū coctus fuerit aspges aceto
& inferes. Ius alexandrinū in pisce asfo: pip cepam sic-
cam: ligusticum: cuminum: origanū: apii sem: pruna

damascena enucleata mitis acetum liquamen defrictum
oleum & coques. Aliter ius alexandrinum in pisce aslo. pi
per ligusticum coryandrum viridem vuam passam enu
cleatam: vinum passum: liquamen oleum & coques.
Aliter ius alexandrinum in pisce aslo piper ligusticum
coriandrum viridem cepam damascena enucleata pas
sum liquamen oleum acetum & coques. Ius in cōgro
assa piper ligusticum cuminum frictum origanum ce
pam siccam: ouorum vitella cocta: vinum mulsum: ace
tum liquamen defrictum & coques. Ius in carnutam
piper ligusticum origanum: cepa: vuam passam: enu
cleatam vinum mel acetum liquamen oleum & coques
Ius in mullos aslos piper: ligusticum rutam mel nucle
os acetum vinum liquamen oleum modice ealefacies
& perfundes. Aliter ius in mullos aslos rutam menta
coriandrum phœniculum omnia viridia piper ligusti
cum mel liquamen & oleum modice. Ius in pelamide
assa pip ligusticum origanum coriandrum viridem cepa:
vuam passam acetum liquamen defrictum oleum & co
ques. hoc ius conuenis in elixa si uis & mel addes. Ius
in percam piper: ligusticum: cuminum: frictum: ce
pam pruna damascena enucleata vinum mulsum ace
tum oleum: defrictum & coques. In pisce rubellione:
piper: ligusticum: careum: serpillum: apii semen: cepa
siccam: vinum: passum: acetum: liquamen: oleum: a
mulo obligas. Ius in murena assa: piper: ligusticum:
satureiam: croco magna: cepa: pruna damascena enu

cleata vinum: mulsum: acetum liquamen: defricum:
oleum & coques. Aliter ius in murena assa piper: ligu-
sticum: pruna damascena: vinum mulsum: acetum: li-
quamen defricum oleum & coques. Aliter ius in mu-
rena assa piper: ligusticum: nepam montanam: coriā-
dri: semen: cepam: nucleos: pineos mel: acetum: liqua-
men: oleum: & coques. Aliter ius in murena elixa pip-
ligusticum: careum: apii semen: coriandrum: mentā:
aridam: nucleos pineos rutam: mel: acetum: vinum: li-
quamen: oleum modice calefacies & a mulo obligas.
Ius in murena elixa piper: ligusticum: careum: cumi-
num: nucleos: careotam: sinape: mel: acetum: liquam-
oleum defricum. Ius in pisce elixo. piper: ligusticum:
petroselinum: origanum: cepam: aridam: mel: acetum:
liquamen: vinum: oleum modice: cum bullierit: a mu-
lo obligas & in lance iferes. Aliter ius in murena elixa
piper: ligusticum: acetum: apii semē: rus syriacum: ca-
reotam: mel: acetum: liquamen: oleum: sinape: defri-
ctum. Ius in lacertos elixos piper: ligusticum: cuminū:
rutam viridem: cepam: mel: acetum: liquamen: oleū:
modice cū bullierit: a mulo obligas. Ius in pisce aslo:
piper: ligusticum: timum: coriandrum: viridem: mel:
acetum: liquamen: vinum: oleum: defricum calefaci-
es: & zitabis rutæ furculo: & obligabis a mulo. Ius
in tino: piper: cuminū: timum: coriandrum: cepam:
vuam passam: acetum: mel: vinum: oleum: calefacies
a mulo obligas. Ius in tino elixo piper: ligusticum: ti-

mum: condimenta mortaria cepam: careotam: mel:
acetum: liquamen: & oleum: & sinape. Ius in dentice
asso piper: ligusticum: coriandrum: mentam: rutā: arī
dam in alium cidoniū coctū vel vinū: liquam oleū cale
facies a mulo obligabis.

In pisce aurata: piper: ligusticum: careum: origanū:
rutæ baccam: ouī vitellum: mel: acetum: oleum: vinū:
liquamen: calefacies sic vteris. Ius in pisce aurata asla
piper: coriandrum: mentam: arīdam: apīi: semen: ce
pam: vuam passam: mel: acetum: vinum: liquamen:
& oleum. Ius in scorpione elixo piper careum: petrose
linum: careotam: mel: acetum: liquamen: sinape oleū
defricum. In pisce cenogarum: teres: piper: rutā: mel
cōmīscēs: passum: liquamen: carcenum: & igni mollis
fimo calefacies. In pisce cenoga: vt supra facies: cum
bullierit: a mulo obligabis. In anguilla: piper: ligusti
cum: apīi semen: anetum: rus syriacum: mel: acetum:
liquamen: oleum: sinape: & defricum. Ius in anguil
lam: piper: ligusticum: ius syriacum: mentam: liccā:
rutæ: baccas: ouorum: vitella coctum: mulsum: acetū
liquamen: oleū coques.

Explicīt eiusdem Apiciī alieus liber decimus &
vltimus.

FINIS.

Antonius mota Ad vulgus.

Plaudite fartores: cætarî: plaudite ventres
Plaudite mystilî tecta per vncta coqui
Pila sit albanis quæcunq; ornata laganis
Pingue suum copo limen obesus amet
Occupat insubres altissimus ille nepotum
Gurges & vndantes auget & vrget aquas
Millia sex ventri qui fixit Apicius alto
Indetimens: sumpsit dira venena: famem.

Ioannes salandus lectori.

Accipe quisquis amas irritamenta palati:
Precepta: & leges: oxigarumq; nouum:
Condiderat caput: & stygias penitruerat vndas
Celius: in lucem nec rediturus erat:
Nunc teritur dextra versatus Apicius omni
Vrbem habet: & tectum qui perigrinus erat:
Acceptum morte nostro debebis: & ipsi
Immortalis erit gratia: laus & honor:
Per quem non licuit celebri caruisse nepote:
Per quem dehinc fugiet lingua latina situm.

Impressum Mediolanî per magistrum Guilermum
Signerre Rothomagensem Anno dñi. Mccccclxxx
viii. die. xx. mensis Ianuarii.

